

TUẦN BÁO GIẢI TRÍ VÀ GIÁO DỤC

CHỦ NHIỆM
NGUYỄN HÙNG TRƯỞNG

thiếu nhi

Huỳnh Tấn Hưng
CHỦ BIÊN
NHẬT TIẾN

HỒNG SÁCH MINH ĐỨC

TIN SINH HOẠT TẠI TÒA SOẠN

Sau một tháng nghỉ để học thi để nhĩ lục cá nguyệt, tòa soạn sẽ mở cửa đón tiếp các em vào chủ nhật 13-5-73. Riêng các em trong ban điều hành trung ương, yêu cầu tới tòa soạn vào hồi 9 giờ sáng 6-5-73 để bầu lại các tiểu ban và hoạch định chương trình làm việc, ngõ hầu các công tác sẽ được thực hiện một cách hữu hiệu.

Đoàn Trưởng Đỗ Phương Khanh

TIN ĐÀ NẴNG

Từ ngày 1-6-73 đến 30-7-73 ban đại diện gia đình Thiếu Nhi Đà Nẵng, có tổ chức các lớp hè miễn phí dành cho các em học lớp 6, 7, 8, 9 về Việt Văn, sinh ngữ (Anh Pháp) Toán, Lý Hóa, do các anh Kim Vũ, Miên Trường, Mừng Hoang Vu hướng dẫn ghi tên từ đây cho đến hết ngày 25-5-73 tại văn phòng đại diện: 123 Hoàng Diệu Đà Nẵng.

Vậy các đoàn viên của các bút nhóm, văn công, thi đoàn thuộc hệ thống gia đình Thiếu Nhi Đà Nẵng hãy gấp ghi danh theo học.

Ngoài ra, các em học sinh, các đoàn viên của các bút nhóm, thi văn đoàn bạn cũng có thể đến ghi danh theo học các lớp này.

GIẢI ĐÁP ĐỒ VUI CÓ THƯƠNG SỐ 86

Kỳ đồ vui này phần đông các em lý luận quá xa nên trật đường rầy hết cả.

Một cái đồng hồ trễ mỗi ngày 1 ph và một cái đồng hồ hư không chạy được. Hỏi cái nào chỉ đúng giờ hơn và tốt hơn? Các em lý luận cái đồng hồ hư mỗi ngày chỉ đúng giờ tới 2 lần, còn cái kia không chỉ đúng giờ bao giờ. Do đó các em kết luận cái đồng hồ hư tốt hơn và đúng hơn.

Nhưng có 2 yếu tố để ta phải chọn cái đồng hồ trễ hơn là đồng hồ hư:

1) Thứ nhất là: một ngày, đồng hồ hư tuy đã chỉ đúng giờ 2 lần nhưng nó đã chỉ sai vô số lần.

Mà lại sai nặng nề, như nó chỉ 6 giờ thì đến trưa nó vẫn chỉ 6 giờ v.v...

Trong khi ấy cái đồng hồ trễ đã chỉ giờ đúng một cách sát, tỷ lệ sai của nó ít hơn cái hư kia.

2) Thứ hai: một lẽ giản dị là nếu có 2 cái đồng hồ như vậy, cần phải xài (không sửa chữa) Các em sẽ chọn cái nào? Ồ, có ai dại gì mà đi đeo cái đồng hồ hư làm gì cho mất công!

Vậy thì cái đồng hồ trễ dẫu sao vẫn đúng giờ và tốt hơn cái đồng hồ

hư máy chứ!

Sau đây là danh sách 10 em gửi bài về sớm và đúng nhất:

- 1) ĐỖ-VĂN-DŨNG 177/8 Bùi Thị Xuân Gia Định.
- 2) LONG 2881 Thành Thái Saigon 5
- 3) HUỲNH-NGỌC-DŨNG 203 Dà phía nam cầu chữ Y Quận 8 Saigon
- 4) LÊ-VĂN-THỀ 229/62 Lê Quang Định Gia Định.
- 5) YÕ-THỊ-THỦY 28811 hẻm 112 Võ Tánh Phú Nhuận
- 6) HUỲNH-VĂN-HÙNG 81 Độc Lập Đà Nẵng
- 7) PHẠM-VĂN-HIỀN 8/2 Mỹ Cần (A) Phú Vinh (Vĩnh Bình)
- 8) PHẠM-THÁI-BAO (đc: Ông Dụng) Đài phát thanh Nha Trang
- 9) THANH-MỘC 96 Nguyễn Du Long Khánh
- 10) TRẦN-CAT 71 Gia Long Long Xuyên.

BÀI NHẬN ĐƯỢC TỪ NGÀY 25-4-73 ĐẾN NGÀY 30-4-73 CỦA CÁC EM.

Hoàng Mộng, Thạc Duy, Áo Ảnh, Vi Vương, Nguyễn thị Hương Đông, Từ Ly, Trầm Mặc, Nguyễn Linh, Nguyễn thị Mỹ Duyên, Thanh Nguyệt, Linh Trần, Sao Mơ, Hoài Sương, Thiên Chương, Lê hoàng Sơn, Nguyễn trường Linh, Ngọc Huỳnh, Quang Vũ, Trương thoại Thương Quả, Sa mạc Long Hồ Thanh Sơn, Nguyệt Trang, Thành Trâm, Nguyễn ngọc Nguyên, Võ hoàng Dũng, Nguyễn đức Quý, Kim Đồng, Phù Du, Khánh luyh Nguyễn, Vĩnh Nguyên, Hồng Lam, Duy phong Thuật, Trần hồng Nhật, Duy Phong, Duy Hải, Trần văn Hùng, Nguyễn danh Lam, Bích Ty, Trần văn Giàu, Nguyễn ngọc Tuyết, Nguyễn lâm Hoàng, Rong lá Mơ, Kim Yến, Cao Giang Phương, Vành Khuyên, Đông, Trai thời Loạn, Hồng Nga, Chí Hồng, Huỳnh phương Lộc, Nguyễn gia Kiệm, Nguyễn thanh Phương, Văng Chuyên, Nguyễn quang Trung, Thái Sơn, Đoàn thị Hiền, Đoàn Thụy, Nguyễn văn Ai, Huỳnh nguyên Lê Trâm, Thụy Sơn, Bích Vân, Thúy Ngọc, Sao Sáng, Phạm thị Thanh Loan, Gò Ghề, Phạm thị Thanh Nga, Vũ Khoa, Bích Du, Trần thị Hương Cúc, Rong Tim, Cường Vũ, Lê tấn Tiến, Võ hồng Tàu, Lương văn Hòa, Túy Phương, Lương văn Bình, Cô Đơn, Lê từ Phi Ngự, Phạm tường Vân, Nguyễn văn Hóa, Nguyễn thị Đào, Uyên thủy Vũ, Trịnh công Truyền, Hoài Thanh, Thanh Thụy, Đăng Linh, Nguyễn phương Định, Hồng Lê, Thái Trinh, Lê Phương, Rêu Xanh, Thùy Trang, Nguyễn Khanh Yên, Nguyễn thị Phụng,

Huế My, Châu kiều Đông, Sói Con, Nguyễn minh Tuấn, Uyên thủy Phương, Vĩnh Nguyên, Hồ thanh Nga, Kim Yến, Thông Thiên, Vi Vu, Điền Viên, Mai Quế, Dương văn Tông, Hoàng vũ Linh, Cổ Strong, Hiếu Dự, Bảo Quỳnh, Lăng mộng Y, Thanh Long, Vũ thị Bạch Yến, Nhóm ABC, Thông Xanh, Hoa Nguyễn Thương ngọc Hải, Lê quang Điều, Lê văn Hùng, Nguyễn đức Hồng, Nguyễn thị Ngọc Hải, Thanh Phương, Việt quốc Hùng, Linh Trung, Diệu Kim, Hoàng hải Hùng, Ka huỳnh Ca.

HỘP THƯ

Chị ĐỖ PHƯƠNG KHANH trả lời

Em Bùi cảnh Bộ, Saigon: Chị rất thương mến em. Sáng chủ nhật 13-5-73 ghé tòa soạn, nhớ xưng tên, nếu không gặp chị thì cứ hỏi cô Nhật Tiến em nhé.

Em Trịnh công Truyền, Quảng Tín: 10 cuốn báo đó gửi bảo đảm, không thất lạc được. Thôi, họ không muốn trả thì cũng đừng hỏi nữa, bỏ luôn đi em.

Em Nguyễn vọng Các, Thị Nghè: Em không làm nghề thầy bói được. Truyền tranh phần lớn dùng để giải trí mà thôi em ạ.

Em Nguyễn tấn Phát, Chợ Lớn: Bút nhóm thường là không có qui luật nào cả. Tùy theo ý các em trong nhóm mà đặt ra điều lệ đó em.

Em Lê quốc Thắng, Nha Trang: Em phải tập viết nhiều, viết chậm mà đều nét nghe em.

Em Vũ văn Chương, Vũng Tàu: Cố gắng học đã, nghỉ hè sẽ tính em nhé.

Em Nga, Cao Lãnh: Bác Đình Gô và chị Mai Loan gửi lời cảm ơn em làm đó em ạ.

Em Phạm thị Thái, Đồng Hòa: Em nhớ lời anh Hai như vậy rất tốt. Chị cũng mong em được như ý anh Hai muốn và chị tin em sẽ thành công em ạ.

Em Khiếu quốc Ấn, Đà Nẵng: Gửi phiếu gia nhập về đi. Em ký oai lắm.

Em Mây Xanh, Saigon: Nếu thơ em chưa đăng được là vì chưa đủ tiêu chuẩn để có thể trình làng. Chịu khó trau dồi thêm em nhé.

Em Bửu Huy, Đà Nẵng: Chắc thư em gửi về trễ đó. Bài sưu tầm nếu có giá trị thì em cứ gửi về, nếu có thể, tòa soạn sẽ tìm hình nghe em.

Em N.V.K.K, Gia Định: Đừng nói dối, sau quen tạt, tại hại cho cuộc đời lắm đó em.

Em Bùi công Hóa, Nha Trang: Chị hoàn toàn tin cậy nơi em.

thiếu nhi

Tòa Soạn 159 Thiệu Trị — Phú Nhuận — Sài Gòn — Đ.T 42152

Cơ Sở phát hành : 62 Lê Lợi Sài Gòn — Đ.T. 20.348.

Chủ Nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG — Chủ Biên : NHẬT-TIẾN

Thư Chủ nhiệm GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Năm thứ ba — Số 88 — ngày 6-5-1973
Giá: 50 đ

MỤC LỤC

● Thư Chủ Nhiệm của Nguyễn Hùng Trương 1 ● Thắc mắc của em Bách Khoa phụ trách 2 ● Truyện ngắn : Chuyện thời trang của Minh Quân 3 — Bức vẽ nhân nhất thế giới Nguyễn Hiến Lê dịch 10 ● Bút ký : Một tuần lễ ở Tòa soạn của Nhật Tiến 23 ● Sáng tác của em : Những chiếc lá mạ của Mai Linh 21 ● Cuộc thi sáng tác : Ngày truyền thống của Nguyễn Hoàng Giang 20 ● Cuộc thi thơ 22 ● Sưu tầm : Một nữ lực sĩ phi thường của Nguyễn Hùng Trác 6 — Con gián của Đặng Hoàng 12 ● Đi thăm vùng xích đạo của Phạm thị Khanh 26 ● Giải trí : Ô chữ Bác Đình Gò của Khánh Lynh Nguyễn 8 — Đố vui hàng tuần 8 ● Trò chơi ô chữ : Bách Khoa phụ trách 28 ● Áo thuật : Chiếc kim băng kỳ diệu của Áo Thuật gia Kassagi 9 ● Danh nhân V.N : Ý Lan phu nhân 13 ● Vườn hồng : Suối mát của Đỗ Phương Khanh 16 — Tay ngọc bên bếp hồng : Mứt chùm ruột của Trần thị Thanh 17 — Mẫu thêu của Vi Vi 17 — Chị ơi của Mai Loan — Mỗi tuần vài chữ 18 — Mẹo vặt của Hàn thị Tuyết Nga 18 ● Tranh phim : Tin Tin và Đặc vụ than đá của Hergé 14 — Cùng đi với Từ Thôn của Nguyễn Tài 24 ● Truyện dài : Ngón tay của nhà kỹ sư của Conan Doyle, Thu An phóng tác 30 — Đôi bạn giang hồ của Phan Khương Thái 31 — Thuở mơ làm văn sĩ của Nhật Tiến 32.

TRANH BÌA CỦA VI VI
HOA PHƯỢNG

Các em thân mến,

Có nhiều em đọc giả Thiếu Nhi gửi thư đến chúng tôi hỏi ý kiến nên chọn ngành học nào hoặc chọn nghề gì thích hợp khi rời khỏi mái trường, vì các em đang phân vân khi có người khuyên chọn ngành này, người lại chê nghề khác.

Chúng tôi chỉ khuyên các em nên chọn ngành học hoặc nghề nghiệp nào mà các em ưa thích, vì chúng ta sẽ làm được dễ dàng, mau có kết quả những công việc gì mà chúng ta thích.

Các em nên chọn những nghề có ích lợi thiết thực, đừng chú trọng đến hư danh, những nghề mà xứ sở chúng ta hiện nay và trong tương lai gần đây đang và sẽ cần. Biết bao em đã bỏ học một ngành nào đó mà khi tốt nghiệp quá đông không có nơi hoạt động.

Các em nên nghe những lời khuyên bảo chỉ dẫn thành thật của những bậc đàn anh, có nhiều kinh nghiệm, nhưng các em cũng nên nhớ tương lai các em đều ở trong tay các em, tất cả cuộc đời của các em sau này, sự thành bại của sự nghiệp các em mai sau đều do sự quyết định sáng suốt hay cầu thả của các em ngày hôm nay.

Các em cũng nên hiểu rằng người đời mỗi người có một ý riêng : cùng một vật hay một việc, có kẻ khen, người chê, kẻ ưa, người ghét. Các em cũng không nên lấy làm lạ tại sao kẻ thích cái này người thích cái khác, vì trên đời không ai giống ai.

Người xưa có nói: « Làm nhà bên đường gặp ai cũng bàn, thì ba năm không xong ».

Chắc các em đã biết chuyện ngụ ngôn « Người xay bột, đưa con và con lừa ».

Xưa kia, có một người xay bột đi ra phiên chợ với con ông ta và có dắt theo một con lừa.

Lúc đầu, ông ta cưỡi con lừa để đưa con lên 15 tuổi đi bộ theo sau. Khách bộ hành trông thấy trầm trồ :

— Thật là trò hề. Đã lớn lại giành ngồi trên mình lừa để con nhỏ lợi bộ. Tội nghiệp cho thằng bé.

Người cha nghe nói hồ thẹn, đi thêm một quãng ngắn, dừng lại xuống nhường chỗ cho con.

Đưa con ngồi trên mình lừa đi được một lúc, gặp những người đi đường khác. Những người này vừa trông thấy cảnh : con đi lừa, cha lợi bộ, đều lắc đầu than :

— Con cái đời này sao bất hiếu quá ! Con lại nở lòng nào sung sướng để cha mình cuộc bộ lặn đạn như vậy.

Người con nghe nói, suy nghĩ rồi dừng lại, đỡ cha lên cùng ngồi với mình và tiếp tục đi.

Có người trông thấy phê bình ngay :

— Con người sao mà ác thế. Hai cha con to lớn lại ngồi chễm chệ cả trên mình con lừa yếu đuối làm sao nó chịu nổi.

Cha con nghe nói vội vàng xuống đất lừa đi bộ. Đi được một đổi, lại nghe có người cười nói :

— Con người sao mà ngu quá vậy. Có lừa không chịu cưỡi, lại khờ khạo dắt bộ.

Các em thân mến,

Như trên chúng tôi đã nói, tương lai các em ở trong tay các em.

Các em nên nghe ý kiến của những người xung quanh, các em suy nghĩ kỹ để phân biệt dư luận đúng hay sai và hành động theo ý chí của các em, trong trường hợp chọn ngành học, nghề nghiệp hay bất cứ hoạt động gì trong đời sống của các em.

Thân mến chào các em

NGUYỄN HÙNG TRƯƠNG

THẮC MẮC CỦA EM

CHƯƠNG TRÌNH PHÁP NGỮ ĐÀI SAIGON

HỎI : 1) Chương trình phát thanh Pháp ngữ của đài Saigon phát trên hệ thống nào, làn sóng bao nhiêu, giờ nào?

2)

VĂN-TOÀN
(Gia Định)

ĐÁP : 1) Chương trình Pháp ngữ của đài Saigon phát trên hệ thống A, trên làn sóng 820 kilocycles hay 365 thước, mỗi ngày từ 13 giờ đến 13 giờ 20 giờ Saigon. Nội dung chương trình thường có 5 đến 7 phút tin tức, 5 phút bình luận và phần còn lại là âm nhạc.

2) Về các câu hỏi kia, em có thể chọn : Đào Duy Anh, Thanh Nghị, Nguyễn văn Khôn — Xem Thư Mục 1973 của nhà sách Khai Trí.

TIỀM VỌNG KÍNH

HỎI : Tiềm vọng kính cầu tạo theo nguyên tắc nào? Có công dụng gì?

LY
(Đà Nẵng)

(xem tiếp trang 27)

KẾT QUẢ GIẢI TRÍ NGOẠN MỤC THÁNG 4-73

Sau đây là danh sách các em được tuyển chọn :

1) Mất nai rộng mở

Phan hồng Hạnh 194/27

Lý thành Nguyên—Saigon

2) Nai của H.Si~ ViVi lặc vào sớ thú

Nguyễn Hạnh ĐTV.

Mossard Thủ Đức

3) Mất nai đã lột mất xanh

Q. Văn Phước 51/104/2

Cao Thăng — Saigon

4) Ủa ! Mục Giải Trí ngoạn mục đâu rồi ?

Hoàng anh Hải

66 Thái Lập Thành—Phú Nhuận

5) Một chỗ đứng của T.N.

Trần Du 119/ Lô 1 Chung cư

Minh Mạng — Saigon

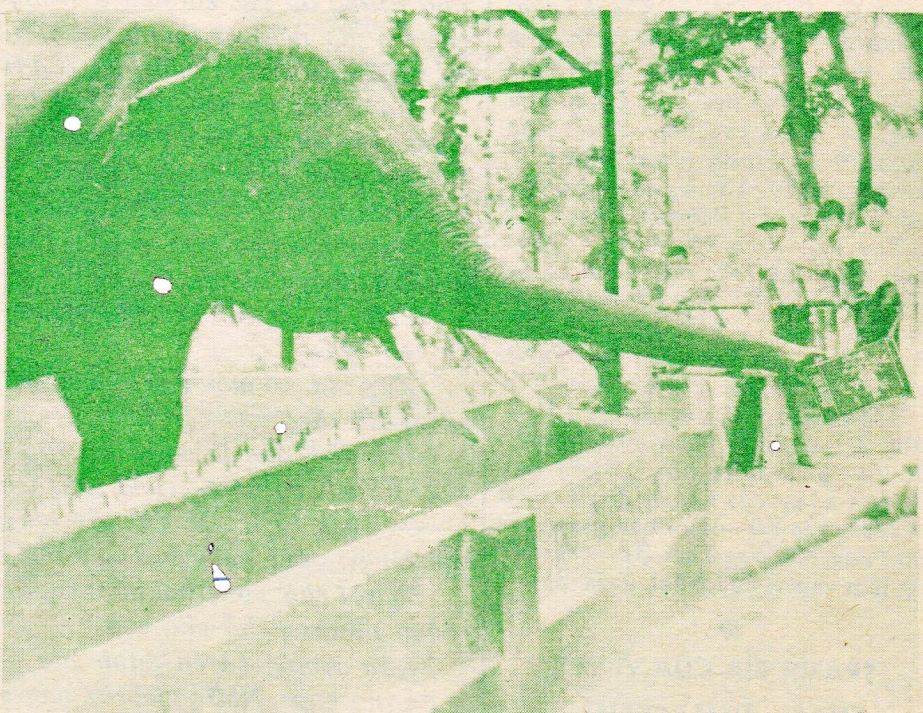
6) Tranh không lời của chú Nhật Tiến

Đức Tài 7B Cường Đề Đalat

7) Mất nai chăm chú

Đang khánh Toàn

48 Tôn thất Hiệp — Saigon

CHUYỆN THỜI TRANG

MINH QUÂN

KHÔNG hiểu do *linh tính tự nhiên* như mọi bạn hay vì một đứa nào trong bọn *phản bội quyền lợi chung* mà mẹ tôi đột ngột phát giác ra chuyện con Hà đánh một chú rùa vàng ở gấu quần! Phải! chỉ là một rùa vàng bằng chì đúc bé tí tẹo bằng cỡ cái móng tay trẻ của người lớn ấy thôi, chứ có to lớn chi cho cam. (Chả là con em gái tôi ư *lãng xê* một mà!) Thoạt tiên, mẹ tôi kêu lên như dấm nhảm tò kiến lửa:

— Cái con quỉ này, ư bày đặt, đánh rùa ở gấu quần làm cái gì vậy chứ, hở?

Em gái tôi cười đến khục một cái, nịnh:

— Mẹ coi coi... *hay ghê* chứ? Phải không mẹ?

— Hay cái cóc khô gì? Mẹ chẳng thấy hay ho gì hết. Tụi bay bây giờ ư về sự... Không lo học hành cứ lo diện với một nọ, một kia, hư thân...

Vẫn những lời chì chiết nặng nề như mẹ từng dùng mỗi khi thấy các con *về sự*, giờ trở nhưng giọng thì không có vẻ gì là cáu kỉnh. Hà như được khuyến khích, tiến tới:

— Mẹ xưa quá đi! Đời bây giờ phải văn minh một chút, tụi bạn con nó còn nhiều thứ nữa ấy chứ mẹ,

đâu có quê như tụi con. Tụi nó vẫn chê con là quê! Nay, mẹ coi con rùa đẹp ghê, hở? Mẹ ưng không! Nếu mẹ ưng, con mua tặng mẹ một con chơi. Hay làm à?

Vừa nói nó vừa nhanh nhẩu gỡ con rùa ra khỏi gấu quần, dứ trước mắt mẹ làm mẹ bật cười lên. Không khí nghe dễ thở quá! Bé từ nhà sau, trờ tới, yêu sách:

— Mẹ! Mẹ cho con để tóc dài, nghe mẹ? Con lớn rồi mà!

— Để tóc dài làm chi? Nóng này...

— Để tóc dài đợi con sửa soạn thi vô Đề Thất Gia Long chứ.

— Vậy nếu không để tóc dài thì con không thi được, phải không?

— Được chứ... — Bé ộp ộp — mà con ưng để tóc dài để con kẹp...

Mình chặn lời em:

— Mẹ biết tại sao không? Nó mới được chị Hò cho cái kẹp, cái kẹp có đính con rùa vàng ở đầu đẹp, đẹp lắm. Nó ưng diện đó, mẹ ơi!

— Lại rùa — mẹ như nói một mình, và đòi giọng to hơn — Đâu? Đưa mẹ coi thử coi, kẹp kiếc ra sao?

Cả bọn tùm lại, tò mò vì muốn thấy cái kẹp thì ít mà muốn dò phản ứng mẹ thì nhiều hơn. Tùy thái độ

mẹ tôi, cả bọn sẽ đưa ra vài yêu sách mới, hay nhẩn nhục rút lui chờ cơ hội thuận tiện hơn.

Tôi xin phép được giới thiệu sơ qua mẹ tôi với quý bạn, vì rồi đây tôi tin là chúng ta sẽ có dịp thân nhau. (Chắc bạn cũng không thấy có gì bất tiện chứ?)

Mẹ tôi năm nay đã lớn tuổi rồi, nếu bạn thích môn toán học thì tôi có thể nói một cách văn vẻ là mẹ tôi đã vượt qua ba lần *tuổi trăng tròn*!

(Nghe người tây phương nói rằng nhắc đến tuổi một người đàn bà là bất lịch sự, nên tôi phải mượn đến phương pháp này, bạn thông cảm giúp cho nhé?)

Ày, nhưng bạn đừng tưởng thế là mẹ tôi già đâu. Chưa! Theo tôi thì *người* còn khá trẻ, bằng có là khi nộ khí xung thiên lên, *người* thét to hơn còi xe lửa. Ra đến bề, *người* phóng ào xuống nước một cách rất là hùng dũng và bơi cũng có hạng chứ không thua ai. Mỗi lần chúng tôi làm gì lầm lỗi, sau khi trừng phạt thẳng thừng — mẹ tôi không có óc hẹp hòi chuộng văn khinh võ, nên cả hai biện pháp chính trị và quân sự đều được mẹ áp dụng đều đều. Khi ngọn roi khi ngọn lưỡi, *người* quá thật nhiều phen vất vả, tung hoành trong ngôi nhà chiều ngang 8 thước, chiều dài 16 thước, kè thêm khoảnh sân 40 thước vuông nữa, như thế là Triệu Tử Long trong trận Đương dương Trường bản gì gì đó... ở tường Tam quốc chỉ diễn nôm!

Nhưng mà tụi tôi cũng không ngán lắm. Nhất là mấy thằng con trai, ngọn roi mẹ tôi quất xuống thì bụi từ quần nó bay lên, làm có khi bà cũng phải phì cười, quên cả giận. Cái mà bọn tôi ngán nhất là thứ khí giới yếu ớt: *nước mắt của mẹ tôi*. Nhưng cũng may là mẹ tôi ít khi áp dụng thứ bửu bối ấy. Trông thấy mẹ khóc, chúng tôi buồn lắm, hối hận lắm, đau xót và thương mẹ lắm. Chúng tôi tự nguyện là sẽ cố gắng

để bù lại lầm lỗi đã qua, tự hứa... cho đến kỳ tái phạm tới.

Trong vài năm gần đây, tụi tôi lớn như thổi, ít khi đau ốm quặt quẹo như lúc trước, song mẹ tôi bận tâm nhiều về cách ăn mặc của bọn tôi lắm. (Kỳ ghê: chúng tôi ăn mặc làm sao thì cũng là con mẹ chứ có mất mát gì mà mẹ cứ áy náy hoài cho nhọc?) Thoạt đầu là tôi với con Hà dắt nhau đi may cái quần tây. Nói cho rõ ra: may cho nó chứ tôi thì chưa. Tôi muốn đưa nó ra thí nghiệm, thăm dò xem sao. Con bé này có tiếng — dĩ nhiên có tiếng đối với chị em tôi trong nhà — là người ưa cái cách, tiến bộ, cho nên đến hiệu may, nghe tôi xúi, nó hăng lên ngay, bảo ông thợ cứ cho ống quần nó rộng 25 phân. «Mẹ la Hà chịu» chưa?

giọng nó chắc nịch, cương quyết.

Song, sau khi bàn tán một hồi, cô ta kèm thêm một câu rất là cần tắc vô ưu với ông thợ:

—... Mà nếu mẹ cháu la thì bác chịu khó may chặt lại cho cháu, đừng đòi tiền thêm, được không?

Ông thợ là người quen với gia đình tôi, cười xòa dễ dãi:

— Được, được, không sao, hễ bà rầy thì cô cứ mang lại đây, tôi sửa cho, không can gì, chỗ quen biết mà! bây giờ người ta mặc rộng... Nhưng tôi chắc bà không rầy các cô đâu.

— Mẹ cháu khó lắm, bác ời!

Tôi thêm vô một câu:

— Bác có hứa là sửa chặt lại nếu mẹ cháu...

— Được, đã nói là được mà, các cô cứ yên bụng mà.

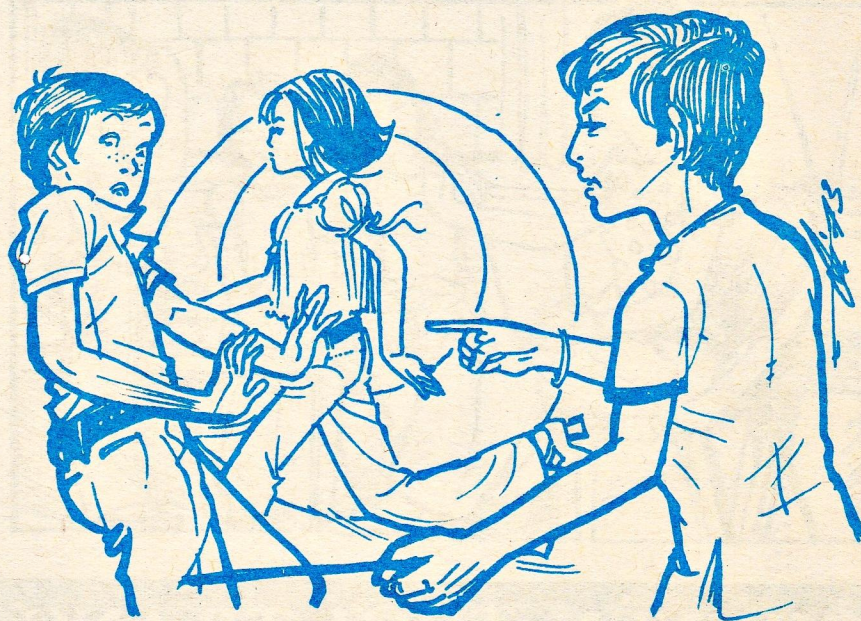
Trời ời! Sao mà có người tốt bụng như vậy nhỉ! Hai đứa tôi tấm tắc khen trên đường về.

Tuần lễ sau, chúng tôi hí hửng xin tiền mẹ đi lấy quần. Trước khi chúng tôi lên xe, mẹ còn gặn lại:

— Sao? Hai đứa có dặn họ may đường hoàng không?

— Dạ, có, may đường hoàng lắm, mẹ ời!

— Liệu chừng, hễ về đây mà mẹ thấy ngắn bày rốn, rộng phất phơ thì đồn đó nói trước cho, nghe

— Dạ, không ngắn đâu mà mẹ...

— Thôi, đi mau đi, mẹ đợi.

Cần thận nghe không? Qua ngã tư phải đợi đèn xanh đường hoàng, nhớ sát lề tay mặt nghe không?

Chao! Lại cái điệp khúc cũ mèm, nhắc đi nhắc lại để có hàng vạn vạn lần! Tôi đi xe từ năm 13 tuổi mà giờ đã 17 tuổi chứ ít ỏi gì? Mà luôn luôn hễ dắt cái xe ra, chưa kịp rờ máy là mẹ tôi mở lại cái điệp khúc cũ mèm: Đi đường hoàng, qua ngã tư chờ đèn xanh, ôm sát lề tay mặt, đừng vượt qua xe nhà binh v.v... không bao giờ chán, mỗi.

Nửa giờ sau, hai đứa hí hửng về nhà. Con Hà len lén đi thẳng vào phòng. Cái con ngu làm sao! Bộ dạng đó làm mẹ đâm ngờ, bà gọi giạt nó lại bảo đưa cái quần cho bà xem. Thốt nhiên, tim tôi nháy đùng đùng trong lồng ngực. Tôi chờ đợi một cơn giông bão nổi lên và không khỏi ngán: cơn giông đó sẽ cuốn cả tôi luôn chứ không chơi, tôi thăm hỏi hận đã xui dại con Hà may quần ống rộng. Song than ời, luôn luôn là hối hận thì đã muộn...

Con Hà bị quất có năm roi, còn tôi... bạn không đoán được đâu: đúng 10 roi! Mẹ tôi đồ riết là tại tôi xúi nó — thì đúng dứt đuôi con nòng nọc đi rồi — tôi cầm đầu, tôi

lớn mà không ngăn nó làm xằng, làm bậy. Đánh xong, bắt tụi tôi vòng tay xin lỗi đường hoàng — với mẹ tôi cái gì cũng phải đường hoàng hết: ăn uống đường hoàng, học hành đường hoàng, mặc áo quần đường hoàng... mà vẫn chưa hả giận. Mẹ cầm cái quần lên, hăm hăm mặt, ra lệnh:

— Đi xuống bảo họ sửa liền, không thì còn khổ với mẹ đó! Đi, mau!

Đi xuống hiệu bây giờ? Ngay sau khi bị quất vào mông chần 10 roi, đau quẩn như thế này này? Ấc chưa? Xấu hổ chết đi? Còn gì thể diện? Làm sao mà nói cho ra lời? Hai đứa tôi nhìn nhau bối rối.

May sao, ba lên tiếng:

— Đi đâu mà gấp? Đề thông thả mai đi không được sao?

— Mấy giờ rồi?

Mẹ hỏi một câu không ăn nhập gì đến chuyện quần áo hết. Ba trả lời:

— 6 giờ 10.

— 6 giờ 10 rồi? Vậy thì thôi, giờ này tan sở, xe đông, đi rồi lại dựng xe thêm mệt. Thôi, mai sẽ hay!

Rồi như chợt nhớ ra, mẹ tôi gặn lại:

— Mà có chắc họ chịu sửa không? Hay họ lại đòi thêm tiền đây?

Hà quệt nước mắt vào lại áo nhỏ nhè:

— Dạ, sửa chớ!

— Sửa chớ! — Mẹ gằn giọng — nói như chị cả người ta không bằng...

— Con có dặn trước rồi...

— Dặn sao, nói nghe coi?

— Dạ, con dặn hễ mẹ không chịu cho mặc như vậy thì sửa lại giùm cho con, đừng đòi tiền thêm, ông thợ chịu...

— À! Con nhỏ này khôn, mợ thấy không? Ít nhất, nó cũng... biết phòng xa...

— Thôi, cho tôi xin đi! Anh đừng khen mà nó khờ với tôi! Mới bằng con muỗi tép mà kiêu cợ...

— Ai bảo mợ chiều chúng cho lắm vào? May với vá, rộn lên...

Mẹ gặn ba:

— Tôi chiều chúng gì đâu? Ông thấy mà: mỗi đứa có hai bộ đồng phục chứ diện diết chi đâu? Bấy giờ ông cho nó đi học thêm ở hội Việt Mỹ, ông bảo may cho nó cái quần tây...

— Thì may quần tây chứ sao, mà không có may kiêu cợ lỗi thời, sao mợ không dặn nó? Đề rồi la lối đánh đập ồn nhà? *Cai trị là tiên liệu* mà, mợ không nhớ sao?

Nói xong, ba lại cười tỉnh bơ làm mẹ càng tức. Ba còn thêm đôn tối hậu:

— Đàn bà con gái ưa sinh chuyện, cứ như ba đây với mấy thằng con trai, khoẻ ru, chẳng kiêu cợ, rộng hẹp gì hết.

Câu chuyện về sau ra sao? Bạn hỏi. Xin trả lời rành mạch; ống quần được thu hẹp còn 20 phân chiều rộng. Mẹ tôi hài lòng lắm, song khi con Hà mặc vào mẹ lại gằn quan sát thấy sự cải cách quá lỗ làm bà lại sôi sục lên: quần con gái gì lại mở phéc mơ tuya ở giữa quá là con trai? Chưa hết, còn may đáy ngắn nữa chứ: gần hở rốn ra, khiếp quá. Tôi lại chịu chung một bài đại luận về cách ăn mặc sao cho *được mắt*.

Và rồi, điệp khúc cũ được nhắc

lại: không nên trọng cái dáng bề ngoài, nên coi trọng thời trang, con người ta hơn nhau ở tư cách chứ không phải ở chỗ chưng diện bề ngoài, còn đang đi học đừng có ham kiêu cợ v.v...

Gần một năm rồi chúng tôi không dám hó hé bàn đến chuyện may quần áo. Nản quá, mỗi khi nhớ lại chuyện này.

Dịp tết đến, đi tôi từ Đà Nẵng vào mua hàng. Đi tôi mặc bộ *tuy ních* màu bê-tơ-rôn (màu mẹ thích) mà cái ống quần rộng đến 37 phân! Tụi tôi lác mắt khâm phục. Chúng tôi được dịp thảo luận sôi nổi về thời trang thỏa thích, mẹ cũng bỏ qua, không bắt ne bắt nét như thông lệ. Đi tôi nhiệt liệt bênh vực tụi tôi, rằng nào là ngoài Đà Nẵng họ diện lắm, rằng nào là không nên khắt nghiệt quá với con nít, tội. Nói ngày, nói đêm, cho đến khi đi ra về, chúng tôi được mỗi đứa một cái quần tây. Đứa thì màu tím, đứa thì màu xanh (mẹ chịu tiền may, đi cho tiền vá.)

Lần này, mẹ con chúng tôi thảo luận kỹ càng lắm.

Con Hà và tôi hết sức lấy lòng mẹ: đứa thì gọi đầu, đứa thì nhờ tóc sâu. Thấy chúng tôi như vậy, mẹ càng được thề, mẹ bắt tụi tôi gãi đầu, dấm lưng, mở nhạc, đủ thứ.

Rồi mẹ thì thăm bàn tán với ba và mẹ vui vẻ ban cho chúng tôi ân sủng hiếm hoi: lần này chúng tôi may quần ống rộng đến 24 phân! May ngang rốn cũng được, mở phéc mơ tuya ở giữa được nốt, nhưng cấm không bỏ ra ngoài áo, không được dài quét đất và không được bó sát mông. Nhất nhất chúng tôi đều vâng dạ. Vì chúng tôi biết là mẹ nhượng bộ hơi nhiều, chúng tôi rất hài lòng.

Rồi chúng tôi chở nhau đi may. Và lần này, khi chúng tôi mặc thử trước mặt mẹ, mẹ cười, nụ cười rạng rỡ làm khuôn mặt mẹ như khuôn trăng đêm r6.

Mẹ con chúng tôi đều vui. Hà ưa màu tím, tôi thích màu xanh. Ôi! Hạnh Phúc viết hoa mà đơn giản biết ngần nào!

Thế mà tại sao, chúng tôi lại làm mẹ phiền lòng đạo đó, hở cao xanh?

Mẹ nhìn chúng tôi, hãnh diện, bảo ba:

— Anh trông, con có dễ thương không?

Ba cười tán đồng lời mẹ bằng ánh mắt, nhưng lại nói khác đi:

— Ôi, đàn bà con gái bày đặt lời thôi, coi như cha con ta đây, giản dị biết bao nhiêu?

Nghe ba nói, mấy tướng con trai phụ họa ít lời, gian phòng nhỏ vang lên những nụ cười ròn rã.

MINH QUÂN

— Tiền vốn đặt vào bất cứ công việc gì cũng không lợi bằng đặt vào việc mua những cuốn sách hữu ích.

H.N.CASSON

— Tiếng chào cao hơn mâm cỗ.

TỤC NGŨ

Hương Cà Mau Sưu Tầm

MỘT NỮ LỰC SĨ PHI THƯỜNG

Từ một thiếu nhi tê liệt trở thành lực sĩ chạy đua đoạt 3 huy chương vàng Thế Vận Hội.
Tình mẫu tử bất diệt đã đưa Ru-đôn từ bóng tối lên đài vinh quang.

NGUYỄN-HÙNG-TRÁC

NĂM 1960, tại La Mã, các khán giả xem cuộc tranh tài thể vận đã im lặng nhìn toán lực sĩ chạy tiếp sức. Tất cả đều đổ dồn ánh mắt về phía một thiếu nữ da đen trong đoàn lực sĩ Hoa Kỳ. Đó là cô William Rudolph (Uy-li-am Ru-đôn), một thiếu nữ vừa hai mươi tuổi, cao đúng một thước tám, người đã thắng hai giải chạy cá nhân 100 thước trong 11 giây và 200 thước trong 24 giây vừa rồi.

Sáu chục ngàn khán giả hoan hô nhiệt liệt William Rudolph (Uy-li-am Ru-đôn) thắng cuộc tranh tài. Cô là một nữ lực sĩ duy nhất từ trước đến giờ chiếm được 3 huy chương vàng trong cùng một thể vận hội.

Tháng chạp năm 1962, báo chí ở Âu Châu chọn cô làm «lực sĩ trong năm». Cô là người Hoa Kỳ đầu tiên nhận được vinh dự này. Và ở tại Hoa Kỳ, William Rudolph được chọn làm «nữ lực sĩ trong năm». William Rudolph được mệnh danh là người chạy nhanh nhất, và người ta gọi cô là một con nai.

Nhưng nếu William Rudolph chỉ là một lực sĩ tài ba thì cũng chưa có gì phi thường. Điều phi thường là William Rudolph đã sống suốt thời kỳ thơ ấu trong tình trạng tê liệt.

Khi mới ra đời bé William Rudolph chỉ nặng được 2 ký. Cô là đứa con thứ mười bảy trong một gia đình người da đen nghèo khó. Cha cô làm thuê trong một hiệu buôn, mẹ cô giúp việc cho một gia đình ở Tennessee (Ten-net-si). Sức khỏe rất kém cho nên mãi đến năm lên bốn tuổi William Rudolph mới tập tễnh học đi. Sau đó William Rudolph bị lên sởi và sưng phổi. Suốt hai tuần lễ dài, đứa bé ở trong tình trạng suyết chết. Cuối cùng rồi William Rudolph cũng qua được cơn đau thừa sống thiếu chết, nhưng

chân trái bị tê liệt hẳn, không còn cử động được. Mẹ của cô là một người đàn bà cương nghị. Bà cuộn bé William vào một tấm chăn và đón xe đi đến trường Y khoa Meharry (Me-ha-ry) ở Nashville (Nas-vin), cách nhà đến bảy mươi cây số. Tại đây, các nhà chuyên môn đã khám rất kỹ và cho biết rằng bé William phải được chăm sóc hàng ngày.

Nhưng mẹ của William không có cách nào mỗi ngày đưa con đi trị bệnh được vì bà quá nghèo, thêm vào đó đường xá lại quá xa xôi. Suốt hai năm dài, bà bỏ ngày nghỉ cuối tuần để bằng con đi trị bệnh, mỗi tuần lễ bà phải đi bảy mươi cây số, về bảy mươi cây số đường dài. Bà học cách xoa bóp của các bác sĩ, rồi khi về nhà, ngày ngày bà lo xoa bóp cho bé Wilma (Wilma, vì bé William còn được gọi tắt như thế) sau khi đã làm xong công việc ở nhà chủ và về nhà lo xong cơm nước cho người trong nhà.

Sau suốt một năm trị liệu, các bác sĩ chỉ thấy Wilma kha khá một chút thôi. Bắp thịt chân cô được vài phần ứng nhỏ nhỏ. Bà mẹ bèn triệu tập đám mười mấy đứa con lại và dạy cho chúng cách xoa bóp để cùng trị cho bé Wilma mỗi ngày bốn lần.

Bà cương quyết nói:

— Wilma phải đi được!

Đến năm 1946, đứa bé có thể chấp chừng đi vài bước ngắn, nhưng chân vẫn còn run rẩy không ngừng. Lên tám tuổi Wilma có thể chống nạng đi lại. Mùa hè năm đó, các bác sĩ ở bệnh viện Meharry thay nạng bằng một chiếc giày đặc biệt. Và Wilma có thể đi đến trường được, tuy khập khiễng nhưng rất vui vẻ.

Đám anh của Wilma có một trái banh để chơi bóng rổ. Rổ để ném banh vào là một cái rổ thật sự treo qua.

trên cây. Cả gia đình đều tròn xoe mắt ngạc nhiên khi Wilma cũng tham dự vào cuộc đấu bóng rổ.

Một hôm đi làm về, bà mẹ ngạc nhiên há hốc mồm Wilma bỏ giày, chân không chạy chơi banh! Một điều không ai tưởng tượng nổi.

Năm 1953, Wilma được mười ba tuổi và bắt đầu lên trung học và chơi bóng rổ trong đội banh của nhà trường. Huấn luyện viên Clinton Clay (Cờ-lin-tông Cờ-lê) một hôm đã nói:

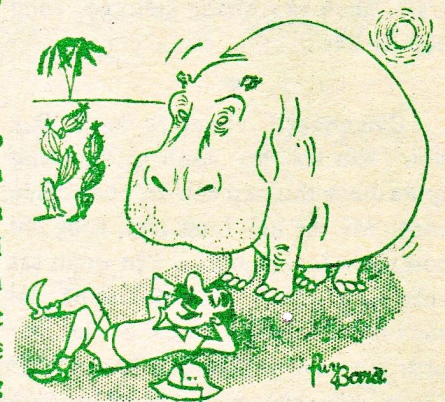
— Tôi xoay phía nào cũng gặp em cả, em đúng là một con muỗi.

Từ đó, biệt danh «con muỗi» gắn liền với Wilma.

Wilma tỏ ra xuất sắc trong các cuộc chạy thi 50, 75 và 100 thước anh (1) tổ chức ở trường học.

Đại học Tennessee (Ten-net-si) định tuyển một số nữ lực sĩ, nữ sinh nào được tuyển sẽ được hưởng học bổng suốt bốn năm theo học ở bậc Đại học.

(1) Thước anh: yard, đơn vị đo lường của Anh và Hoa Kỳ, dài 3 feet (bộ) hay 36 inches (dốt) tương đương với, 0,9144 mét (thước).

Ở XỨ NÓNG

— Ôi chà! Có một tí mây bay
banh vào là một cái rổ thật sự treo qua. Đỡ quá!

Huấn luyện viên thề dục thể thao định đưa Wilma đi dự thi.

Tin này làm cho mẹ của Wilma vô cùng sung sướng. Bà khuyên con đừng bao giờ bỏ cuộc.

Cùng với chín cô bạn gái đồng lứa tuổi, những bộ giò chạy nhanh nhất của các trường Trung học, Wilma đến Đại học Tennessee để dự thi. Khởi đầu là cuộc chạy việt dã (cross country) qua 8 cây số. Nhiều cô đuối sức bỏ cuộc. Wilma vẫn kiên tâm theo đuổi cho đến cùng.

Ngày hôm sau cả toán những người còn lại phải thức dậy lúc 5 giờ sáng, chạy một đoạn đường 50 thước anh (1) và cứ như thế mà thử tài đua sức. Wilma chịu hết nổi, nhưng cô chợt nhớ lời mẹ dặn: «Đừng bao giờ bỏ cuộc».

Trong suốt thời kỳ ở Trung học, cứ đến dịp hè là Wilma tham dự vào cuộc thi tài gay go. Cuối cùng Wilma được nhận vào toán nữ lực sĩ, được học bổng của đại học Tennessee.

Năm đầu tiên vào Đại học, Wilma thường tranh tài cùng các cô bạn, nhưng dần dần cô chạy mỗi ngày một kém đi. Huấn luyện viên ngạc nhiên. Năm 1959 cô bị đau cổ. Bác sĩ cho biết cô bị sưng yết hầu và bệnh này làm hại sức khỏe đến nhiều năm.

Nhưng chỉ ba tuần sau, Wilma lại ra sân vận động, sức khỏe lại dồi dào như thường. Cô đã tự tranh đấu để thắng được bệnh tật cũng như cô đã tranh đấu để thắng cơn bệnh tê liệt hồi nhỏ.

Năm 1960, cô được trường Đại học Tennessee cử đi Chicago (Si-ca-gô) dự giải vô địch Mỹ Quốc, cô đã thắng cả ba cuộc đua.

Sau đó, cô phá kỷ lục thế vận, tạo kỷ lục thế giới về môn chạy 200 thước ở Texas (Tec-xat), trong cuộc thi đề tuyển chọn lực sĩ Hoa Kỳ tham dự thể vận hội tổ chức tại La Mã, cô đã oanh liệt thắng giải chạy 100 thước, 200 thước và giải chạy tiếp sức cùng với đồng đội của cô ở Đại học Tennessee.

Cô được chọn đề cử đi La Mã tranh giải thể vận, cô đoạt luôn 3 huy

chương vàng về môn chạy bộ. Cả thao trường vĩ đại muốn vỗ tung khi cô thắng giải. Người ta reo vang:

— Wilma ! Con nai đen. Con muối !

Wilma nghẹn ngào gọi huấn luyện viên và khóc ròng vì sung sướng.

Khi trở về Hoa Kỳ, Wilma được tiếp đón vô cùng trọng thể, đâu đâu người ta cũng mời, cũng đón, cũng thiết tiệc làm cho cô phải mất ròng rã mười ngày mới về đến Clakville (Cờ-la-vin), quê hương thân yêu của cô. Ngày cô về quê hương được coi như ngày lễ của Clakville, trường học, cơ

xưởng, công sở nghỉ việc ! Hàng hàng, lớp lớp người nối nhau đón mừng cô.

Wilma nhận tất cả sự tung bưng và nồng nhiệt đó bằng tấm lòng hết sức thành thật và đơn giản. Cô lại tiếp tục học, tiếp tục thao dượt, tiếp tục tranh tài và tiếp tục thắng các giải chạy bộ. Cô vẫn lo học để trở thành một cô giáo vì cô yêu nghề dạy học và huấn luyện các thiếu nữ để họ trở thành những lực sĩ. Cô muốn truyền lại cho các cô gái nhỏ bài học mà cô đã nhận được vinh quang sẽ đến cho những người có ý chí.

Những bước chân chim

Những giờ học trôi dần qua lặng lẽ
Như mây bay gọn sóng cuối chân trời
Sân trường im không gió thổi qua môi
Đôi chim nhỏ liu lo ngoài cửa sổ

Nắng hồng lên chập chờn trong mắt nhỏ
Ngày tươi xanh và hoa lá tươi xanh
Bước đường đi không xa mấy dặm hành
Chân rộn rên trải dài trên phố lạ

Những buổi mai sương mù hoa cỏ lá
Bướm vui đùa theo gió thổi thu sang
Vườn mây bay lá rụng buổi thu vàng
Gió nhẹ tung bay tà áo trắng

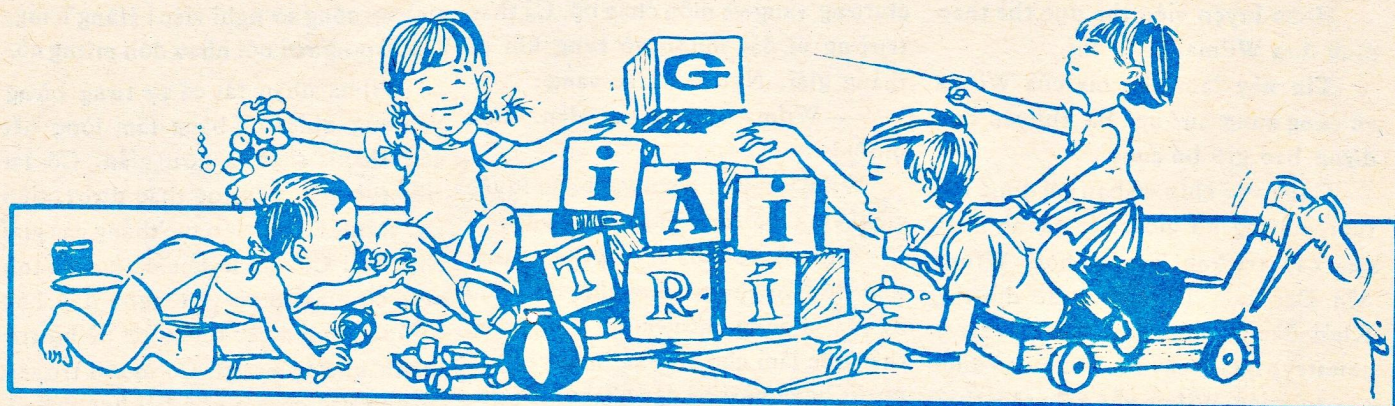
Mái tóc xanh cài hoa muôn ánh nắng
Dịu dàng ôi ! đẹp lắm tuổi mười lăm
Tuổi mộng thơ ngày tháng ánh trăng rằm
Và trong trắng thơm như mùi phấn bâng

Trong lớp học lắng tai nghe thầy giảng
Ghi chép bài, bàn tay trở búp măng
Bàn tay ngà mài giữa đẹp mùa trăng
Khi tan học vội vàng chân bước nhẹ

Vành nón nghiêng khe cười tươi em nhé
Đừng u sầu mà héo hắt tuổi xuân
Dù tim em vương những nỗi băng khuâng
Nhưng em hãy cười tươi lên em nhé !

Nguồn vui em là nguồn vui nhỏ bé
Phút rộn ràng và xao xuyến ngàn năm
Bước chân chim vang phố nhỏ thì thầm
Em ước mộng trên thiên đường tuổi ngọc

NGUYỄN TRƯỜNG ANH

ĐÓ VUI CÓ THƯỜNG

Có 1 cái chai không, bạn bỏ vô chai một cái bút chì (hình 1). Đoạn bạn lấy một cái nút chai (có thể cuộn nút chai bằng giấy) đập kín cái chai lại (hình 2).

Bây giờ đó bạn làm thế nào lấy được cái bút chì ra ngoài với điều kiện không được mở nút chai ra, cũng không được đập bể cái chai đi, uống lắm!

Ô CHỮ: BÁC ĐÌNH GÔ

NGANG:

- A— Sau em
- B— Tên vị vua tàn bạo đời tiền Lê
- C— Trái với rẻ
- D— Loại tiếng Việt thời xưa còn chịu ảnh hưởng chữ Hán
- E— Chất độc do rắn cắn mà tiết ra—
Đi đôi với liệt (v.t)
- F— Quốc gia có ngọn Phú Sĩ
- G— T — Không xa
- H— IU — Tác giả tác phẩm Lục Vân

Tiên (v.t)

I— Loại chim ăn thịt

DỌC:

- 1 — Con giáp thứ nhất
- 2 — Chữ thứ tư — N — Sừng lên
- 3 — 1 — Cạn
- 4 — Vợ chánh vua Quang Trung
- 5 — Loài thú có bộ lông cứng—Quốc
gia thờ bô
- 6 — Nguyên âm đầu — Hiệu vị vua
thứ ba nhà Nguyễn (v.t) — Xê.

KHÁNH-LUYNH-NGUYỄN

— A! Tôi mở được két rồi.
— Hượm tí. Tôi chưa mở xong
rúi để đựng. Cậu khá hơn tôi.

ẢO THUẬT

Chiếc Kim Băng kỳ diệu

Bạn đưa một chiếc kim băng (kim tây) khá lớn cho khán giả quan sát kỹ để ai cũng nhận rằng nó cũng như mọi chiếc kim khác mà thôi. Sau đó bạn găm kim vào một ống băng bìa khá cứng cuộn lại (hình 1). Như vậy bạn có một ngành của kim băng là trục quay của ống các tông, bọn búng vào một đầu ống (hình 2), miếng bìa các tông sẽ quay một vòng, mặc dầu bị cái ngành thứ hai của kim băng cản trở: bạn nói là cái kim băng này có thần, vì vậy ống các tông đã đi xuyên qua được nhánh kia của kim băng. Khán giả không biết bạn làm thế nào mà tài thế!

Xảo thuật:

Sự thật chả có gì hết, dĩ nhiên là ống các tông không thể đi xuyên qua kim băng. Thật ra là ống các tông bị búng mạnh, sẽ quay và va mạnh vào nhánh kia của kim băng, nó sẽ bị dội lại và quay ngược trở lại; nhưng vì nó quay lại nhanh quá nên mắt của khán giả không kịp nhận thấy và tưởng là nó đã quay một vòng thật.

Vậy trò này chỉ dựa vào ảo giác của đôi mắt chúng ta mà thôi.

Hình và tài liệu của
Ảo thuật gia Kassagi

PHẢI ĐẤY

Một tên trộm mới vô nghề lỡ gây tiếng động trong khi đột nhập nhà một thương gia nọ. Biết lộ tẩy, hắn ta bèn chui xuống gầm giường trốn. Trong khi đó người chủ nhà giật mình vùng dậy hỏi lớn:

— Ai đó!

Không một tiếng động. Chủ nhà làm bầm.

— Không lẽ trộm.

Cùng lúc đó thì tên trộm đang lo lắng ngồi run lẩy bầy dưới gầm giường. Một lúc sau người chủ nhà mỉm cười:

— Chắc! mấy con mèo hoang chứ gì.

Tên trộm hớp tớp:

— Phải đấy! bác!

Chủ nhà? :

LÊ VĂN PHỤNG

CHA ĐỂ CỦA TIN TIN

Các bạn có biết cha đẻ của vị tiểu anh hùng Tin Tin và con chó trắng trung thành Milou là ai không? Xin thưa đó là ông Hergé. Ông Hergé năm nay được 65 tuổi. Vốn sinh trưởng ở nước Bỉ, ông sống trong một gia đình không mấy giàu có. Thân phụ là nhân viên của tiệm chuyên làm quần áo may sẵn. Thuở lên 4 tuổi, ông đã có máu say mê ngành hội họa. Sau khi học xong chương trình Trung học, ông vào giúp việc cho tờ báo Công-giáo « Thế kỷ 20 » nhiệm vụ ông là vấn đề mua báo dài hạn của độc giả. Trong lúc rảnh rỗi, ông đã kể những truyện bằng tranh mà nhân vật chính là một hướng đạo sinh. Sau đó ông lại được giám đốc của tờ báo « Thế kỷ 20 » giao cho nhiệm vụ coi sóc một phụ trang nhi đồng. Chính trong thời gian (tháng 5 năm 1923) ông cho ra đời một nhân vật là Tin Tin và con chó trắng Milou.

Những truyện bằng tranh này đã được dịch thành 19 thứ tiếng khác nhau. Nước Nhật Bản cũng vừa dịch hồi năm 1969.

Ông Hergé tự mình vẽ tranh Tin Tin và viết luôn phần đối thoại của những tác phẩm mình đặt. Nhưng chung quanh ông lúc nào cũng có một nhóm chuyên viên cố vấn, vì ông quan niệm rằng: Không thể sai lầm đối với trẻ thơ.

Chẳng hạn như khi ông muốn viết truyện Tin Tin trong không gian thì ông phải hỏi ý kiến của các nhà chuyên môn về không gian.

Nhờ những thiện chí cố gắng tột bậc của mình, danh tiếng ông Hergé nổi danh khắp trong giới nhi đồng quốc tế, chẳng những trẻ em từ 7 tuổi thích truyện ông mà còn cả những người trên 77 tuổi vẫn mê truyện Tin Tin như thường.

BẠC VĨ NHÂN NHẤT THẾ GIỚI

MAURICE - PONS
Nguyễn-Hiến-Lê (dịch)

Tôi đề cho các học sinh của tôi vô lớp và lặng lẽ ngồi xuống, trước mặt tôi, em nào vào chỗ nấy. Tôi bắt các em ngồi im một lát như vậy, và ngó lên các em, thích thú về cái uy của tôi lắm. Còn chúng thì đã bắt đầu ngại ngại rồi. Chúng đã đoán được hôm nay tôi tính « trác » chúng cái gì chẳng ?

Khi đã áp chế được chúng rồi, tôi mới bảo :

— Lấy một tờ giấy ra !

Chúng nhao nhao lên phản đối :

— Thưa thầy đừng ! Đề hôm khác, thầy.

Tôi yêu chúng lắm, như bày con của tôi ! Tôi yêu cái tánh hay phản đối, ranh mãnh, đại dốt, làm biếng của chúng. Tôi yêu em Robert mập lù kia, cứ ba ngày thì hai ngày quên không mang sách ; tôi yêu em Annette nhỏ xíu không lần nào nộp một bài mà không có vết mực ; yêu em Hervé nữa không làm sao nhớ được những lỗi chánh tả dễ dàng nhất ; và em Philippe nữa mà không có sức mạnh nào trên đời này có thể ngăn em viết leo ra ngoài lề được. Tôi yêu hết thầy các em và các em biết như vậy lắm. Đã nhiều lần tôi xuýt mềm lòng, chiều các em năn nỉ, đòi cái này cái nọ !

— Nào mau lên chứ ! Chép đầu đề tác văn.

Thấy các em vội vàng lấy giấy, tôi hiểu rằng lúc này, các em ngại tôi ra bài ám tả. Có vài em cầu nhàu đấy, nhưng rồi giấy trắng, giấy chặm và viết máy đã hiện đủ trên mặt bàn. Rồi hết thầy đều ngược mắt nhìn tôi, và trong cặp mắt chúng, tôi chỉ thấy vẻ lo ngại, đợi đầu đề.

Tôi sẽ bỏ suốt ngày chủ nhật tôi để chấm bài tụi con nít này đây, còn chúng thì chúng sẽ chỉ bỏ ra một phút để phê phán tôi tùy đầu đề tôi sắp ra. Tôi hồi hộp, lo ngại cũng gần như chúng.

— Trò phục vĩ nhân nào nhất, bất kì là vĩ nhân trong lịch sử, trong thời này hoặc trong truyền thuyết. Cho biết tại sao lại lựa vĩ nhân đó.

Bao nhiêu cái đầu cúi xuống đều ngừng lên cả. Hầu hết đều toét miệng ra cười, chắc chắn chúng sẽ chăm chú làm bài. Chúng thích đầu đề đó, và tôi khoái lắm : trong thâm tâm chúng, thế nào chúng chẳng phê cho tôi một điểm tốt.

— Thôi bây giờ làm bài đi... Hết chuông đồ là thầy thu bài đấy...

Chúng lại cúi đầu xuống. Có em ngậm đầu một cây viết chì, có em vẽ nguệch ngoạc lên giấy để suy nghĩ, rán nhớ lại những danh nhân đã được biết. Rồi bỗng có mấy em đưa ngón tay lên xin hỏi :

— Thưa thầy, con lựa Chúa Kỉ Tô được không ạ ?

A ! Có biết bao ý nghĩ kì dị trong đầu óc những em nhỏ đó ! Mà chúng làm cho mình nhiều khi lúng túng chứ, chịu chúng thật !

— Ờ... được chứ, dĩ nhiên. Nhưng thầy ngại rằng lựa vĩ nhân đó, con sẽ khó viết đấy...

— Thưa thầy, bà Jeanne d'Arc phải là một vĩ nhân không ạ ?

— Thưa thầy, lựa một con vật nổi danh, có được không ạ ?...

Tôi đành đề cho mỗi em tự lãnh lấy trách nhiệm và bảo chúng thôi đừng hỏi nữa, làm bài đi. Một lát sau, viết chì và viết mực bắt đầu đưa tít trên giấy và trong cảnh im lặng của lớp học, chỉ thỉnh thoảng còn nghe thấy tiếng vỗ một bản nháp hoặc tiếng một cây thước kẻ rớt xuống sàn.

Nhưng tôi nhận ngay ra rằng trong khi các em khác đã viết hết hàng này tới hàng khác thì em Benoit Trévol vẫn đề tờ giấy trắng. Em có vẻ do dự lung. Em rất siêng năng. Không phải là hạng giỏi nhất trong lớp nhưng nhiều lần thấy em chuyên cần mà tôi cảm động. Có ý tứ, và thiện chí thì tôi chắc là không em nào bằng. Đầu đề như vậy mà em có vẻ lúng túng, hoang mang, thì nhất định là có lí do gì quan trọng đây. Thấy em ngơ ngác ngó tôi, tôi ra dấu bảo em lên. Em đứng dậy, rón rén đi qua lớp học rồi bước lên bục, lại sát ghế của tôi. Em dăm dăm ngó tôi, muốn nói mà vẫn còn do dự.

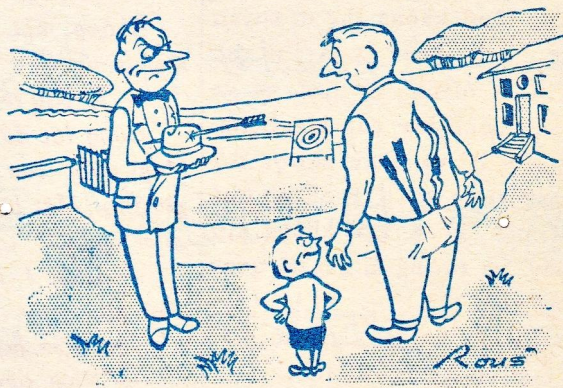
Tôi nói nhỏ nhỏ đề em để kể nỗi lòng :

— Sao Benoit, tại sao con không làm bài ? Có cái gì khó khăn không ?

Em thu hết can đảm lại, mặt đỏ bừng, đỏ hơn chiếc áo lạnh em bận nữa, ghé sát tai tôi, hỏi :

— Thưa thầy, con có thể lựa ba con được không ?

Nghề giáo viên quen của chúng tôi chẳng có danh vọng gì mà gần như vô vọng nữa. Nhưng có lúc chúng tôi được hưởng những niềm vui thầm kín nhờ vậy mà quên được hết thầy mọi nỗi chán nản : một em nhỏ mười tuổi nhón chân lên, tin cậy mình, thì thăm hỏi mình có quyền được nhắc tới ba của em không, cái đó đủ an ủi mười

— Vâng, cháu nó nghịch quá.
Đề rồi tôi sẽ trừng trị nó !

năm âm thầm tận tụy với nghề rồi ! Thử hỏi trên đời này, có ông lớn nào, có bậc thiên tài nào, bậc vua chúa nào được nhận bảo vật đó không: những ánh sáng đầu tiên lóe trong óc một em nhỏ, sự nảy nở của một tình cảm mới mẻ ! Tôi cảm động vô cùng, và phải gắng bình tĩnh lắm mới khỏi để lộ cho em thấy :

— Con tin rằng ba con thực là một vĩ nhân sao ?
Benoit thốt lên, giọng tràn trề quyết tín :

— Dạ !

— Vậy thì làm bài mau lên và coi chừng chánh tả đấy nhé !

Một lát sau, ngọn bút của Benoit cũng đưa lia lịa trên giấy như chúng bạn. Lưỡi thè ra, em chăm chú làm bài cho tới hết giờ.

Trong thị trấn nhỏ này, ai cũng biết rõ ông Trévol, thân phụ của em, nhưng chắc chắn là danh vọng của ông không bao giờ vượt ra khỏi quận. Vừa xúc động, vừa ngại ngại nữa, tôi thắc mắc tự hỏi không hiểu ông có cái gì mà con trai ông coi ông là bậc vĩ nhân. Ông trạc tứ tuần, chẳng có nét nào giống Tyrone Power hay Fernandel (1).

Từ khi lại ở thị trấn này, ông làm kĩ sư trong một hãng thuộc da nhỏ ở ngoại ô. Theo tôi biết thì chức vụ của ông trong hãng chẳng có gì quan trọng đặc biệt, và ngày nào ông cũng đi xe điện lại hãng như hầu hết các nhân viên khác. Ông ở tầng dưới một biệt thự có đủ tiện nghi, nhưng chẳng có gì sang trọng, cùng với bà vợ và hai đứa con. Thỉnh thoảng bà Trévol và nhà tôi gặp nhau ở ngoài phố hoặc ở chợ. Cũng như mọi các bà nội trợ khác họ hỏi nhau ít câu về giá cái hoa hoặc bơ nhập cảng. Chính tôi cũng đôi khi trò chuyện với ông Trévol. Ông hỏi thăm tôi về sự học, khả năng, sự gắng sức của Benoit. Tôi khen em, nên ông và tôi từ từ với nhau, buổi chiều thứ bảy, ở trong rạp hát bóng ra, hề thấy nhau là nhả nhận chào nhau. Tôi không nghe ai nói rằng ông có làm chính trị, các công tác xã hội, hoặc ở trong một đoàn văn nghệ, thể thao nào cả. Cũng như mọi người, ông bị động viên năm 1939, nhưng được làm ở tại hãng vì hãng ông cung cấp cho quân đội. Hồi bị quân địch chiếm đóng, ông không hợp tác với địch mà cũng không gia nhập kháng chiến. Ông quả là một người lương thiện, dễ thương, nhưng, nói cho ngay, tôi chẳng thấy ông có một chút xiu gì là « vĩ nhân », hiểu theo cái nghĩa tầm thường nhất của tiếng này. Tôi mong được con trai ông phát giác cho tôi biết cái phong độ vĩ nhân của ông ra sao.

Vì vậy buổi tối hôm đó, về nhà, tôi vội vàng lật lật xấp bài tác văn để tìm bài của Benoit Trévol. Tôi coi sơ sơ các bài khác để xem học sinh của tôi đã lựa những vĩ nhân nào. Vercingétorix, Mermoz, Robin des Bois, Tarzan, Lyautey, Charlot, De Gaulle được nhiều em lựa hơn cả. Tôi nhận thấy có một bài viết về Staline, một bài viết về Thánh Francois ở Assise. Bài của em Annette lại bị lem

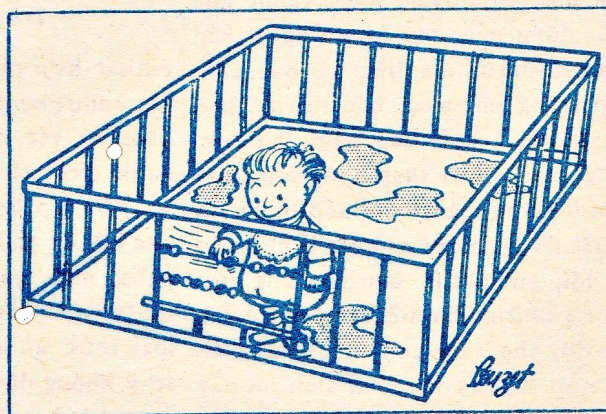
một vết mực bự, còn Philippe thì cũng lại viết leo ra ngoài lề nữa. Sau cùng tôi gặp được bài của Benoit, và tôi đọc liền, thích thú lạ lùng. Bài đó như sau :

« Vĩ nhân bậc nhất thế giới mà con được biết là ba con. Chủ nhật, khi gia đình chúng con dạo mát trong công viên, mọi người luôn luôn chào : « Chào ông Trévol ». Và con lấy làm hãnh diện. Ba con nắm tay con. Ba can đảm. Buổi tối, tới giờ đi ngủ, ba ra ngoài khép cửa rào lại. Ba không bao giờ biết sợ. Ba cũng rất mạnh nữa : có khi ba bồng má trong tay mà leo cầu thang. Ba cũng rất thông thái. Con thấy cái gì ba cũng biết, biết cả tên các ngôi sao, cũng biết các động cơ chạy ra sao nữa. Hôm nọ máy may gãy, ba đã sửa lại. Ba cũng biết trồng bông trong vườn nữa, và tới mùa xuân, bông nở. Ở hăng, ba chế tạo thứ da tốt nhất thế giới. Vậy mà không bao giờ ba khoe cả : ba không diễn thuyết trong ra-dô, không đăng hình mình lên báo như những người khác. Nhưng chắc chắn là không có bậc vĩ nhân nào hơn ba, cả ở Paris hay ở Mỹ cũng không có.

Có vài ba lỗi chánh tả nhẹ. Nhưng bài đáng được 18 điểm trên 20. Tuần đó, Benoit Trévol đứng đầu sò. Dĩ nhiên, bài của em, chỉ hai thầy trò chúng tôi biết với nhau thôi.

Maurice Pons.

(Bài này trích trong cuốn **TÌNH CAO Ý ĐẸP** do học giả Nguyễn Hiến Lê tuyển và dịch, với sự cho phép của dịch giả.)

— Thần đồng Toán Học.

ĐÓN ĐỌC THIẾU-NHI SỐ 90 ĐẶC BIỆT
CHỦ ĐỀ :

VÀO HẠ

(1) Những nhân vật nổi danh trên màn ảnh.

CON GIÁN

ĐẶNG HOÀNG (sưu tầm)

- Đừng tưởng con gián không nguy hiểm nhé! Hãy coi chừng kéo có ngày bạn mắc bệnh «tràng nhạc» (lao hạch đầy).
- Gián chỉ giúp loài người hai điểm hữu ích rất đáng kể là diệt trừ các chú rệp và báo hiệu thời tiết mà thôi.

Cùng thuộc loại trực định (Orthoptera = Ốc-tốp-te-ra) gồm dế, cào cào, châu chấu, bọ ngựa...v.v., Gián chẳng phải là con vật xa lạ gì, vì tại bất cứ nhà nào người ta cũng thấy bóng dáng chúng, ít nhất chừng năm bảy con trở lên, nhưng sự hiện diện ấy không có nghĩa là loài này được tự do sinh sống đâu. Mấy ai chịu chứa chấp «quân phá hoại» bao giờ, nên hễ bắt cứ chú gián nào lén phéng ló mặt ra ngoài đều bị giết liền, vậy mà chỉ vài ngày sau, một số đồng bọn ngang nhiên ngao du đó đây, hoặc bay vù vù đuổi nhau trửng giỡn chán, rồi đậu xuống đầu xuống cổ chúng ta bỏ loạn xạ mới giận chứ.

Thân hình nhỏ nhắn, dẹt dẹt, gián có thể chui rúc và sống ở khắp mọi nơi, từ hố rác, cống rãnh, nhà cầu, đồng cũi, đáy chum ngoài sân cho tới những địa điểm kín đáo, chật hẹp trong nhà như hốc tường, khe tủ, giá sách, giầy dép, gầm giường, lưng trạn, dưới thạp gạo, bên cạnh chai lọ đựng mắm muối xếp linh kinh khuất trong góc bếp, nhất là chỗ nào tối tối, ẩm ướt ít người đụng tới. Chính những địa điểm yên tĩnh, hiềm hóc đó, «họ hàng con cháu» nhà gián ăn núp thật an toàn rồi sinh sôi nảy nở đông đảo.

Với bản tính chuyên hoạt động về đêm, tuy rằng đôi khi ban ngày cũng xuất hiện vì bị động ồ, gián chờ lúc thuận tiện, từ nhá nhem tối trở đi, mới «túra» ra ngoài đi kiếm ăn và kiếm ăn suốt đêm mãi gần sáng mới chịu «trở về nhà» nghỉ ngơi tĩnh dưỡng. Dựa vào «tranh tối tranh sáng», chúng dễ dàng «xâm nhập gia

gián cái

Trứng gián

cur bất hợp pháp» để hoành hành y hệt «phương đạo tặc» lợi dụng bóng đêm vơ vét của cải nhà nào «hân hạnh được chúng chiếu cố».

Vốn tạp ăn, gián gặm nhấm và sức bất cứ thứ gì «hợp gu», dù đó là chăn, màn, quần, áo, giầy dép, bút tất (vớ), sách, vở v.v... nhất là các loại thức ăn để trong trạn — mà vì sơ ý không dặt kỹ, chúng lén vào hời nào không ai thấy — hay vương vãi quanh bếp hoặc vò nước gạo (lon cơm heo), nhiều khi chúng ăn cả phân cùng giấy đi cầu hết sức dơ bẩn. Quả thực gián là con vật ghê tởm và bị liệt vào hàng nguy hiểm chuyên gieo rắc đủ mọi thứ bệnh như ruồi. Nếu chẳng may một chú gián nào đó chết trong bát canh, rồi vì hà tiện tiếc của giữ lại, hay vô tình không

biết cứ đem dùng thế là có ngày bạn sẽ bị bệnh «tràng nhạc» (lao hạch) đấy. May mắn thay những thức ăn gián đã «nằm thử» đều để lại mùi hôi hôi khó chịu do chúng tiết ra trong lúc «ăn vụng ăn trộm», nhờ vậy, người ta biết trước mà đề phòng.

Theo các khoa học gia, gián thuộc loại côn trùng xuất hiện từ lâu trên trái đất. Căn cứ vào địa khai tìm thấy thì chúng đã sống cách đây hàng chục triệu năm trước cả loài chim cùng các thú vật khác, nhưng vóc dáng đồ sộ chứ đâu lại nhỏ bé như ngày nay. Người ta tính ra có tới hàng ngàn loại gián. Loại nặng gập nhất là thứ thường thấy trong nhà.

Thân dẹt khum khum hình lòng máng dài cỡ bốn phân lại chạy rất nhanh nhờ sáu chân khoẻ mạnh đầy gai sắc và lông nhỏ (chính những lớp gai và lông này dính theo đủ thứ vi trùng khủng khiếp), màu sắc gián thay đổi tùy giống.

Gián đực to con, màu nâu đỏ, râu dài, trên đầu điểm thêm khoanh vàng, kể tiếp là hai cặp cánh mỏng, thẳng, óng ánh xếp chồng lên nhau, mà phần chót này kèm theo hai sợi đuôi ngắn toé sang hai bên. Mới trông, gián đực tựa tựa như dế nên nhiều bạn cứ tưởng bờ, tranh nhau chộp cho kỳ được, đến lúc coi lại té ra không phải. Rõ chán!

Gián cái nhỏ nhắn hơn, râu ngắn, không cánh hoặc nếu có thì cũng chỉ để trang điểm cho «đẹp gái» bởi lẽ cánh bé tí xíu làm sao bay được? Thường thường màu sắc gián cái hoặc nâu đỏ, hoặc nâu đen hay nâu xám với những đốm trắng rục rỏ, riêng

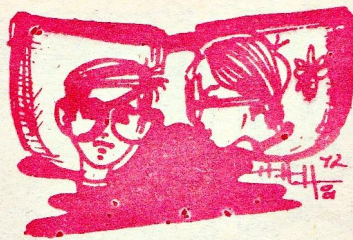
phần cuối thân lại nhọn và hai đuôi ngắn cùn cùn.

Gián thích sống từng bầy đông chừng mười mười lăm con ở những địa điểm thích hợp, còn không thì cũng phải sáu bảy con chứ ít chịu lẻ loi. Sau khi đẻ ra một bọc dài một phân, hình trụ hơi dẹt gồm từ mười sáu tới ngót sáu chục trứng nhỏ, gián cái bỏ mặc để «anh chàng» chăm nom. Gián đẻ lập tức tha đi nơi nào ưng ý mới «dán» bọc trứng đó vào tường hay góc nhà, giẻ rách, khe tủ v.v... bằng cách tiết ra một lớp chất nhờn bao phủ lên trên. Ít lâu sau trứng nở thành gián con. Chúng chọc thủng lớp màng đoạn bỏ ra ngoài và tự đi kiếm ăn lấy. Trước khi trưởng thành để chính thức là «người lớn» đầy đủ phong độ hơn, gián con phải lột xác. Trong lúc lột, toàn thân chúng trắng toát rồi mới mang màu khác tùy giống.

gián đục

Tuy cũng có mắt bé tí tẹo, hình hạt đậu, đen lánh, nhưng không thể nhìn thấy gì trong đêm tối, gián ta phải xử dụng cặp râu, được coi như «ăng ten», thu hút mùi vị thức ăn và nhận xét địa thế cùng mọi bất trắc phía trước mặt. Muốn tới hướng nào, gián ta thò hai sợi râu ra ngoáy ngoáy từ phía để dò dẫm đã, nếu không có chi trở ngại, anh chàng mới yên tâm tiến đến nhưng bằng nguy hiểm là lập tức thụt lùi hay chạy trốn lung tung.

DANH NHÂN VIỆT NAM Ỗ LAN PHU NHÂN

Ỗ Lan phu nhân (còn gọi là Ỗ Lan Thái Phi) tên thật là gì thì không ai rõ, mà chỉ biết rằng bà là vợ vua Lý Thánh Tông (1054—1072), người gốc ở Siêu Loại, tỉnh Bắc Ninh (Bắc Phần)

Theo sử liệu để lại thì năm 1062, Lý Thánh Tông đã bốn chục tuổi nhưng chưa có con, ngài mới đi cầu tự. Lúc tới làng Thồ Lợi (sau đổi là Siêu Loại rồi Thuận Quang), dân chúng đồn xô ra xem chặt niềch cả đường duy có một cô gái hái dâu thấy xe nhà vua đi ngang qua cứ đứng tựa vào cây lan chứ không chịu ra xem như mọi người. Thánh Tông lấy làm lạ, ngài cho truyền gọi cô tới để xem mặt, và khi nhìn rõ nhan sắc tuyệt trần, nhà vua mới tuyển chọn cô vào cung phong cho chức Ỗ Lan phu nhân.

Ít lâu sau, Ỗ Lan phu nhân có mang sinh được con trai, tức là Hoàng tử Càn Đức, nên Thánh Tông quý mến phong thêm chức Nguyên Phi.

Năm Nhâm Tí (1072) Lý Thánh Tông mất, Hoàng tử Càn Đức lên nối

ngôi là Lý Nhân Tông. Nhân Tông tôn mẹ làm Ỗ Lan Thái Phi.

Tương truyền Nguyên Phi là người đàn bà tài sắc vẹn toàn, rất giỏi về chính trị. Năm Kỷ Dậu (1069) Lý Thánh Tông thân chinh đi đánh Chiêm Thành, ngài trao quyền giám quốc lại cho vợ là bà Nguyên Phi lo liệu. Mới đánh trận đầu không thành công, nhà vua vội đem quân trở về, nhưng đến châu Cư Liên (?), ngài nghe tin mọi người đều khen nhờ bà Nguyên Phi mà trong nước được yên trị, nên tự thẹn nghĩ mình không bằng đàn bà. Nức lòng, ngài quyết chí đem quân trở lại đánh phá Chiêm Thành. Trận này, Thánh Tông bắt được Chế Củ là vua Chiêm, khiến Chế Củ phải xin dâng đất ba châu gồm Đại Lý, Ma Linh và Bồ Chính (nay thuộc Quảng Bình và Quảng Trị) để tạ tội. Thánh Tông nhận ba châu ấy rồi tha cho Chế Củ về nước.

Như vậy, Ỗ Lan phu nhân đã đóng góp phần không nhỏ vào việc mở mang bờ cõi nước ta về phía Nam.

LỜI TRЁ

Người cha dẫn con vào chơi sở thú thú. Ông ta giải nghĩa :

— Con xem, đây là loài thú dữ. Nếu chúng xông chuồng chúng sẽ xé nát người ta ra từng mảnh !

— Vậy nếu con sợ từ từ sút chuồng, vỗ ba và xé ba thành từng mảnh thì con phải đi chuyển xe buýt nào để về nhà hả ba ?

KHÁNH LUYNH NGUYỄN

Vì tính hốt hoảng hay sợ cuống cuống như vậy, gián dễ bị nhện, thạch thùng, gà, vịt «đớp» ngon lành, hoặc rơi xuống nằm ngửa là chịu chết không làm sao bật trở dậy được nữa để rồi trở thành mồi ngon cho loài kiến. Hơn nữa khi vương vãi rớt vào chậu nước, cánh bị dính là gián hết đường thoát thân, vì thế loài này «kỵ» nước lắm

Gián chỉ có hai điểm ích lợi duy nhất đáng kể là chuyên mò mẫm tìm bắt các chú rệp dưới khe hay gậm giường, và mỗi khi chúng bò ra đây luôn cả gián nữa.

nguyệt là điềm báo hiệu thời tiết sắp thay đổi : có thể mưa to gió lớn hay nắng gắt đến nơi.

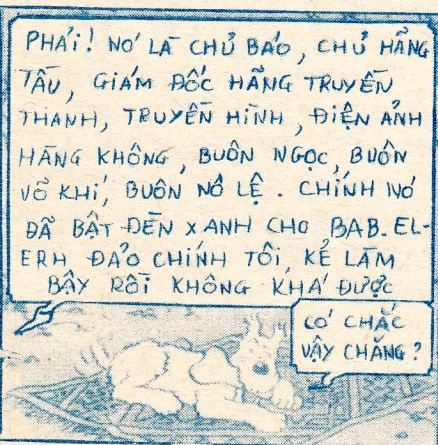
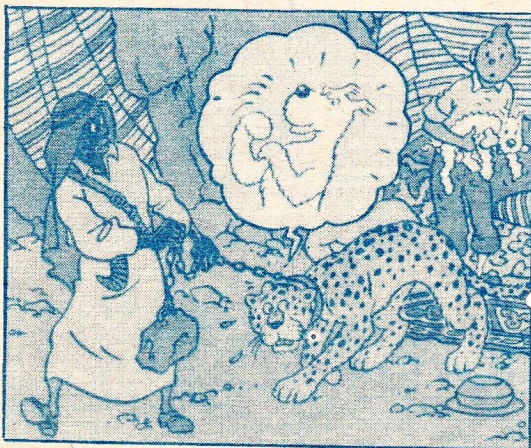
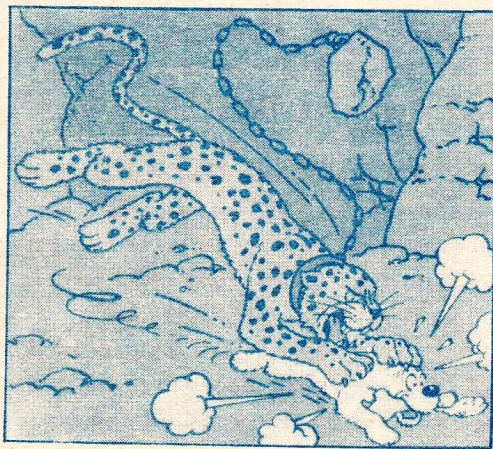
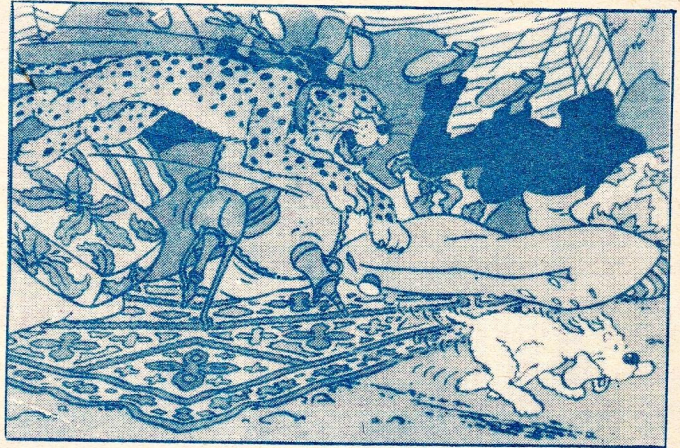
Để diệt trừ gián, cách tốt nhất là dùng thuốc nước phun vào các địa điểm khả nghi, hoặc rắc bột D.D.T trên mọi vật dụng ít xử dụng tới. Riêng mùng, màn, quần, áo, sách vở nên để trong tủ đặt nhiều băng phẫn

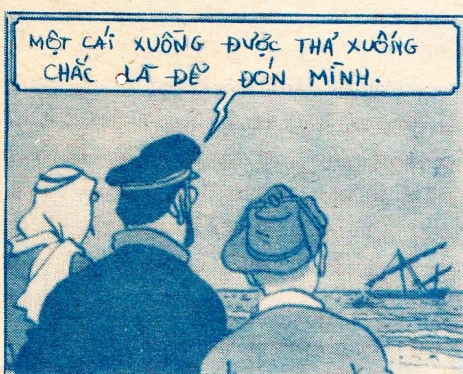
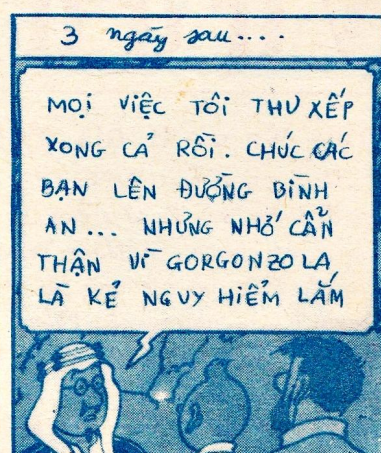
(long não), còn thức ăn cất kỹ trong trạn và đây cần thận. Nhà nên lắp cửa lưới vừa ngăn ruồi, muỗi vừa trừ gián.

ĐẶC VỤ THAN ĐÀ

Nguyên tác : HERGÉ

Chuyển ngữ : THU AN

ĐO PHƯƠNG KHANH phụ trách

VƯỜN HỒNG

Thư của em H Gia Định :

...Hôm nay H viết thư này đến chị trước để thăm, sau là có 1 câu chuyện có lẽ là sẽ làm cho chị, bác Hùng-Trương chú Nhật Tiến và các anh chị trong tòa soạn buồn, nhưng nếu không nói ra thì H cứ « giữ mãi trong lòng » khó chịu ghê đi.

Chị Khanh nè ! Số là hồi sáng hôm qua (thứ 6-06-04) H bắt đầu học tại Hội..., xui ghê, gặp phải bà giáo sư người Việt nhưng lại cứ chửi người Việt nào là mất dạy, rồi ăn cơm gạo... lãnh ngoại viện, lại phản... v.v... nhiều lắm, H nhớ không hết và nếu có ai lỡ nói tiếng Việt thì bà í nói là tiếng Mỹ sao không nói lại nói tiếng Việt y như tiếng Mọi... Nhưng không phải chỉ có vậy, bà í còn nói sang vấn đề báo chí chê bai đủ thứ, nào là nghèo nàn, nào là nhục nhã vì bà nói là hôm chủ nhật nào đó, bà đi Saigon gặp phải đoàn đi nài nỉ (?) người ta để cho báo, bà thấy mà nhục lây, vậy mà không sợ ngoại quốc họ cười.v.v... Mặc dù bà í không nói ra nhưng H biết bà nói báo Thiếu Nhi vì H có đọc bài phóng sự của chú Tiến nói về 1 ngày mệt nhọc để tìm đất đứng. H và các bạn (cũng là độc giả TN) định cãi lại thì bà nói là : « Tôi đến đây để dạy sinh ngữ chứ không phải để cãi lộn tiếng Việt với mấy người, nếu mấy người không thích học thì có quyền ra

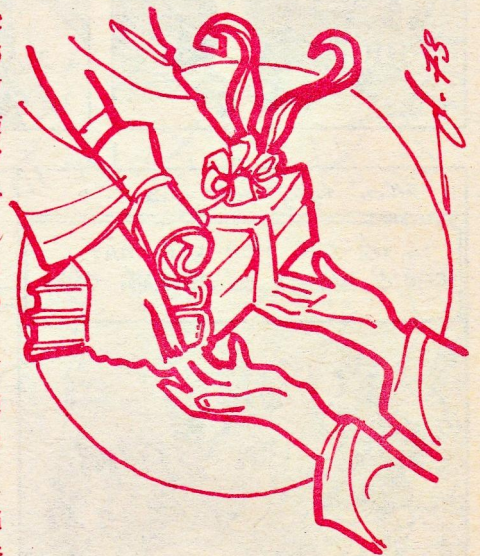
ngoài ». Về nhà H tức ghê, H nói ba mẹ là không đi học ở đó nữa, nhưng ba không cho chị ạ, ba bảo. « Mình học cho mình, chứ có cho họ đâu mà sợ, mặc cho bà í nói, chửi, miễn là tuần báo Thiếu Nhi vẫn sống và mỗi ngày một phát triển là được ». Thật H không ngờ là nhà giáo mà lại có người... ngoại lai đến thế (Xin lỗi, H hơi hỗn 1 tí, nhưng... tức quá) chị có thấy thế không ? Tuy nhiên đó chỉ là một, trong khi hàng tuần, hàng ngày H đã được đọc những giòng chữ thân tình của các nhà văn, nhà giáo gửi đến cho TN, đó cũng là 1 phần an ủi cho TN chị nhỉ !

H hy vọng câu chuyện trên sẽ không làm các bác, các chú và các chị buồn lòng mà chỉ xem như là một bức mình nhỏ thôi nhé !...

Trả lời : Chị cảm ơn em và gửi lời em cảm ơn các bạn đã có nhã ý muốn tranh luận với bà...đề bên vực Thiếu Nhi. Nhưng bà...cản lại không cho tranh luận thì cũng có lý của bà. Vì bà... không biết rằng T.N là tờ báo giáo dục. Mà trong giờ học, chỉ nên học và bàn luận những gì liên quan đến vấn đề giáo dục, không nên làm mất thời giờ vô ích phụ lòng nhà trường tin cậy ủy thác cho bà... trong nhiệm vụ giáo dục, tốn thời giờ của các em, tốn tiền bạc của ba má đóng góp cho các em được đi học, nếu

không đem lại gì cho kiến thức của các em. Chỉ có điều đáng tiếc là sao bà lại dùng thời giờ dạy học mà nói những chuyện vô văn lạc đề như ăn cơm gạo... ngoại viện v.v... chẳng đáng gì tới nền học vấn và giáo dục. Học ngoại ngữ, nếu các em có thể dùng luôn ngoại ngữ mà đàm thoại thì chóng tiến bộ hơn, nhưng khi bà cho là «... nói tiếng Việt y như tiếng Mọi»... thì thật là quá đáng. Nếu ba má của bà... mà nghe bà... nói như vậy thì các cụ sẽ đau lòng biết mấy.

Quan niệm của bà... về vấn đề tòa soạn Thiếu Nhi tặng báo có khác với quan niệm của đại đa số quý vị Giáo sư, và phụ huynh mà chị được hân hạnh tiếp chuyện. Quý vị này còn mong sao Thiếu Nhi, nếu có thể, hàng tuần ghé vào Sở Thú hay những nơi

đồng đảo các em bé lao động, tặng các em ít cuốn, để các em chuyền nhau đọc, thì các vị ấy tin rằng sẽ giúp ích được một phần nhỏ cho tương lai xã hội. Vì chỉ mười năm nữa mỗi em sẽ là chủ một gia đình, các em ấy cũng là những thành phần trong xã hội. Đời sống cực nhọc đã không giúp các em ấy có cơ hội cắp sách đi học, thì tờ Thiếu Nhi với nội dung nặng phần giáo dục xây dựng con người và mở mang kiến thức,

VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG

quí vị tin rằng sẽ giúp cho các em trở nên tốt lành hơn. Một quốc gia gồm nhiều công dân tốt có tinh thần trách nhiệm, lương thiện, thì hiển nhiên là quốc gia phải hùng mạnh. Cũng vì muốn cho số đông các em ít tiền vẫn có thể cố gắng theo dõi T.N được trong thời buổi gạo châu củi quế này, cho nên mặc dầu các báo khác đã phải tăng giá lên thêm một phần ba nữa, mà Thiếu Nhi vẫn cứ cố giữ giá bán là 50 đồng trong khi giấy đã tăng lên gần gấp rưỡi. Nhân đây, chị cũng phải nói lên một lời cảm tạ chân thành của chị tới quí vị Linh mục, quí Soeur, quí vị Hiệu trưởng, Giám học, Giáo sư, Giám thị v.v... của nhiều trường trên toàn quốc đã nồng nhiệt giới thiệu T.N. với các học sinh, gửi thư về khích lệ và mua Thiếu Nhi để làm phần thưởng cho các học sinh xuất sắc. Sự việc đó vô cùng quí giá đối với Thiếu Nhi. Đó là những bóng mát trên chặng đường khổ nhọc thức khuya dậy sớm, vất vả, lổ lổ, mà toàn thể tòa soạn Thiếu Nhi vẫn còn đủ sức nắm chặt tay nhau để tiến bước trên con đường phục vụ lý tưởng nhờ ở những tin cậy quí mến này.

Bà... sợ người ngoại quốc họ cười khi thấy phái đoàn Thiếu Nhi tặng báo thì có lẽ bà lầm, hoặc vì những người ngoại quốc mà bà giao dịch cũng cùng một trình độ tư tưởng với bà, khiến cho bà hiểu lầm người ngoại quốc. Thật ra, có nhiều người ngoại quốc rất tốt, hy sinh ghê lắm. Như Bác sĩ Tom Dooley, người đã hy sinh cả cuộc đời, chui rúc vào hang cùng ngõ hẻm để chữa bệnh cho dân chúng ở những vùng thâm sơn cùng cốc, tới mang trọng bệnh, chết khi đang thanh xuân. Rồi những người ngoại quốc trong những phái đoàn thiện chí về tận miền quê để cho thuốc để chữa bệnh không lấy tiền.

Họ sung sướng trong sự TẶNG. Chị tiếc rằng Thiếu Nhi chưa có cơ

hội để TẶNG được như họ. Bà... không hiểu được cái niềm vui của sự TẶNG, mà chỉ quen với cái nhục nhã của sự xin. Giữa T.N và các em nhỏ, không có xin và nài nỉ nhục nhã, chỉ có sự cảm thông thương mến. Thiếu Nhi muốn tới với các em nhỏ, thế thôi.

Câu chuyện của bà... làm chị nhớ câu chuyện mà khi xưa giáo sư chị đã kể. Thầy nói đại khái rằng, hồi đó thầy ở Pháp, một hôm trong buổi tiệc có hai ông Tây mới từ Việt Nam về Pháp. Một ông ba hoa thế này:

— «Đàn bà V.N tẻ lắm, tối ngày nằm khên, lười biếng, rồi lo chừng diện phần son, đòi tiền. Hễ nói tới là gây gổ muốn cãi lộn. Ấn nói thô tục. Đúng là một dân tộc dã man».

Thầy nóng mặt quá tính cái. Nhưng mà có một ông Tây khác đã làm dùm thầy. Ông cười mà rằng:

— «Lạ nhỉ, sao tôi ở V.N rất lâu mà không gặp hạng đó. Những người đàn bà V.N mà tôi gặp thật là lịch sự. Họ kính trên nhường dưới, ăn nói nhỏ nhẹ, y phục kín đáo. Họ hy sinh cho chồng con, tần tảo nhường nhịn chồng con. Họ chỉ mong chồng con họ nên người. Họ quên bản thân họ. Tôi có nghe nói tới bọn người anh vừa kể, nhưng ít thôi. Hạng đó thì nước nào chẳng có. Sao anh lại giao dịch với họ làm chi».

Điều đáng buồn là bà... lại thường xuyên tiếp xúc với người ngoại quốc. Trước mắt họ, bà là đại diện cho phụ nữ Việt Nam. Liệu rằng khi về nước, họ có giới thiệu với đồng bào họ về người phụ nữ V.N điển hình qua tư cách của bà chẳng. Nếu vậy thì thật là đáng tiếc.

Chị rất hãnh diện mà nói với em rằng hầu hết các Giáo sư chị gặp đều rất xứng đáng là bậc thầy, em hãy tin tưởng. Đừng vì một trường hợp đặc biệt mà mất niềm tin nghe em.

Chị ĐỖ-PHƯƠNG-KHANH

Tay Ngọc

Mứt chùm ruột

Muốn làm nhiều hay ít là tùy con tỳ của quí vị.

Lựa chùm ruột lớn chín vàng và chua về ngâm nước muối (đừng mặn quá) một đêm. Đờ ra rờ hay để trên thớt lấy đĩa hay miếng gỗ chà cho thật mềm (làm khéo tay cho trái chùm ruột còn nguyên nhé) khi nào cầm lên bóp thấy mềm như bông là được. Đun nước sôi cho một chút phèn chua, bỏ chùm ruột vào độ 2 phút đồ ra rờ dội lại nước lạnh rồi để ráo hãy cân, nếu 500g chùm ruột thì 400g đường (nghĩa là 100g chùm ruột thì 80g đường). Chùm ruột trộn đường đều để qua một đêm hãy xên. Khi xên, để lửa thật nhỏ đừng cho sôi hay sủi bọt đừng bỏ màu vì chùm ruột ngâm đường tự nhiên đỏ. Đường sánh nhiều là được.

Trần thị Thanh

Mẫu Chiều

□ Chị ơi! Nếu...

Ái Diên Thùy Trang

— Thi...

● Chị ơi! Muốn nói chuyện cho có duyên, phải làm «thao» hờ chị?

Giọt Sương Thu

— Nói nhỏ và ít như sương thu rơi mà thôi.

□ Chị ơi! Ban B mà bí toán hoài thì làm sao hả chị?

TAY TỎ ăn quà (TV)

— Thi lớn sẽ trở thành ban Bò.

● Chị ơi! Dân hủi của đề tóc dài có sao không chị

Nhóm Mây Bay Diễm Anh

— Loài chị nó hoan nghênh lắm.

● Chị ơi! Bị giờ mắt chị «lờ mờ»
Làm sao chị đọc được tờ Thiếu Nhi?
Ngọc Rôm (Trưng Vương)

— Lờ mờ thì có lo chi
Đeo kính là đọc Thiếu Nhi ào ào

● Chị ơi! Tại sao con trai không
«được» gọi bằng «mít ướt» khi khóc
mà con gái lại bị gọi như thế?

Nguyễn Lâm Hoàng Saigon

— Không phải «mít ướt» ắt là
«chè thiêu» (có câu tục ngữ: «Ngủ
nhề chè thiêu»).

● Chị ơi! Có bao giờ con trai
khóc không?

Minh Tuấn (Cao Nguyên)

— Có ông Lưu Bị nhà Hán bên
Tàu mà những cơn khóc đều được
ghi trong danh tác Tam Quốc đó em.

● Chị ơi! Hoa nào đẹp nhất.

Trương Giang, Kiên Giang

— Hoa khôi em ạ.

● Chị ơi! Muốn cho phe kẹp tóc
phải nề sợ mình, thì em phải làm gì
hả chị?

Dũng đầu bò (Thị Nghè)

— Cạo đầu trọc lốc!

Thân mến
Chi MAI LOAN

Hảo : tốt

Thí dụ :

Hảo hạng : loại tốt

Hảo tâm : lòng tốt

Bất hảo : Không tốt

Hảo : Không thành, hỏng

Thí dụ :

Hảo huyền, lo hảo, hy vọng
hảo.

Hạc : một giống chim tên là
chim Hạc, sống lâu, nên thường
được tượng trưng cho tuổi thọ.
Trong một bài khuyên con nên ăn
ở cho tròn đạo hiếu, có câu :

“Một mai tuổi hạc càng cao”

có ý là cha mẹ ngày một già

Hạt : hạt

Thí dụ :

Hạt mưa, hạt mít, hạt ngọc

Hãng : hãng buôn

Hảng : đứng chàng hảng

Hời : hời các em!

Hời : hời lòng, hời dạ

Dăm : dăm bào ; Dăm bảy
người...

Giảm : cảm xuống

Thí dụ :

Giảm mạ

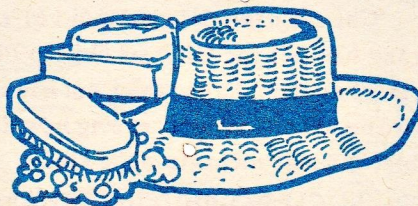
Rằm : rau rằm

Thí dụ :

Gió đưa cây cải về trời
Rau rằm ở lại chịu lời đắng cay

KHI GIẶT NÓN MÓC CHỈ NYLON

Khi giặt nón móc chỉ nylon, các
bạn lấy bàn chải mềm chải nhẹ và
nhiều lần với nước xà bông, đừng
bao giờ vỗ nón, nón sẽ rũ và xõ
lông, với các vật khác như bóp, giò
nylon các bạn cũng có thể áp dụng
theo lối này.

CUỐN CÁNH HOA HỒNG GIẤY

Khi làm hoa hồng giấy, các bạn
cuốn cánh hoa đề y như thật thì các
bạn cuốn nhẹ, cong ít thôi và cuốn
một bên thì vô, một bên cuốn ra.
hoa y như thật rất đẹp.

LÀM BÁNH SỮA

Các bạn đã đánh thật đều tay,
nhưng vẫn bị chai, đề Nga mách
cho, các bạn khi đánh chỉ đánh một
chiều, tuyệt đối không quay chiều,
bánh sẽ ngon vô cùng.

HÀ THỊ TUYẾT NGÀ

DƯ ẨM MÙA HẠ ?

Tay nâng một cánh phượng hồng
Nghe ve nức nở nghe lòng xót xa
Bao nhiêu ngày tháng đã qua
Khi lòng tan nát mưa hoa đã về
Đi vào nỗi nhớ dề mê
Người đi một nẻo ta về phương xa
Đưa tay bóp nát phượng hoa
Trong bàn tay nhỏ lòng ta rối bời
Còn đâu tiếng nói ngàn khơi
Ru ta một thuở những lời đam mê
Rồi mai tiếng nói vọng về ?
Hay là những tiếng náo nê ve than.

HÙNG VỸ
(Lương văn Bình)

GỌI NẮNG

Nắng đã về đây trong cánh tay
Yêu thương triu mến nhẹ đong đầy
Đón nắng em dang từ ngày ấy
Đôi mắt đại khờ ánh thơ ngây

Thương yêu em gửi gió nghìn mây
Hãy mang đi nhé với bao ngày
Và đem nắng đến mau mau nhé
Đề sưởi ấm ngập lòng em ngắt ngây
KHIẾU QUỐC AN

NHỮNG NGÀY XƯA...

Những ngày xưa bé học i tờ
Những giòng chữ nhỏ thật ngây thơ
Giấy trắng kẻ ô bé tập viết
Mực tím màu xanh như tuổi thơ

Những ngày xưa bé học toán trừ
Ngồi cắn bút hoài « khó quá ư » ?
Bé nghe cô giảng bài trên bảng
Mà thấy nhức đầu rối tâm tư

Những ngày xưa áo mới me may
Bé tung tăng chân sáo suốt ngày
Sáng mai vào lớp khoe nhỏ bạn
Chẳng may mực đồ bé buồn ngay

Những ngày xưa tan học bước nhanh
Miễn quê nghe gió mát yên lành
Thả hồn về ngày thơ đẹp quá
Buổi trưa nắng gió trời thiên thanh.

NGUYỄN LÂM HOÀNG

bướm TRONG VƯỜN

HOA HỌC TRÒ

Cho Thanh Lan

Mình nhặt lá phượng buồn rơi phỏ
cũ
Ôm vào lòng nghe những chuyện hề
đi
Tóc buông vai cài hoa sầu phượng
đỏ.
Trong âm thầm ngõ người đẹp Tây
Thi
Thửa học trò dệt niềm tin thơ mộng
Vương vương màu áo trắng buổi
chiều nghiêng
Cánh chim sẽ trong khoảng trời cao
rộng
Đời gấm hoa lòng chẳng chút ưu
phiền
Từ phượng nở rơi tàn trong sắc
thắm
Áo học trò vẫn trắng thuở trình
nguyên
Rồi 14 vươn mình lên đôi tám
Đẹp một đời hoa tuổi đại nữ sinh
Phượng ngày nao cũng sắc màu máu
đỏ
Mình ghen ngào ôm sách vở ra đi
Biệt trường yêu, xa bạn, thầy muôn
thửa
Nghe âm thầm rừng giòng lệ cuối
mi.

VŨ HOÀI LÊ

GIỜ XUÂN

Bằng đôi chân của mây và giọng cười
của tuổi
Em đã vào mở hội với mùa xuân
Đôi cánh vươn những ngón ngáp
ngừng
Đường đầy hoa, em ơi, trên đồng
cỏ
Những mái nhà tranh đen gầy, khói
thở
Con trâu cày lững lờ bước về
chuồng
Bắt đầu bằng tiếng hát của chim
muông
Đêm giành lấy trăng tháng giêng
vằng vặc
Và đêm mở cánh cửa hồng tha thiết
Mùa xuân ở rất gần
Hoàng hạc nào bỗng đậu dưới sương
xanh
Qui vàng nào mới nở hoa mუმ mím
Đêm ở trong bàn tay em sai khiến
Nhạc đẹp hơn, lòng giấc mộng thần
tiên
Phiêu dạt hoài giữa đỉnh đồi tâm linh
Đời người chỉ có một lần thơ ấu.

NHÃ HUỖN
(b.n. Hoa Tiên)

THẾ GIỚI TUỔI NHỎ

(Tặng hai em Tuyền và Hoàn)

Em tuổi hoa niên
Lứa tuổi thần tiên
Tâm hồn trong trắng
Chẳng vương ưu phiền
Em tuổi Thiếu Nhi
Lứa tuổi nhu mì
Như loài chim nhỏ
Tên gọi: Họa mi

Em tuổi ngọc ngà
Lứa tuổi nở hoa
Khoe màu sắc thắm
Dưới nắng chan hòa.
Em tuổi thơ ngây
Lứa tuổi mây bay
Tung tăng đùa giỡn
Suốt cả tháng ngày

Em tuổi hồn nhiên
Lứa tuổi dịu hiền
Trong vòng tay mẹ
Ru giấc triền miên.

T.V.H.

Số thứ tự nhận được 397

NGÀY TRUYỀN THỐNG

Trường tôi cứ mỗi độ mai vàng bắt đầu chớm nở trên cành, cứ mỗi khi trăm hoa đua nở chào đón gió xuân rào rạt trở về thường tổ chức một ngày họp mặt đông đủ tất cả mọi người để cùng vui chơi gọi là ngày truyền thống. Ngày đó vui biết mấy. Sau khi đã được thông báo trước, học sinh thông thả chờ đợi. Đã đến ngày, ai ai cũng «điên» cho đẹp đẽ, cho lác con mắt bạn bè rồi cả từng cả từng đến trường.

Vào khoảng bảy giờ rưỡi, cổng trường mở rộng. Như một bầy ong vỡ tổ cùng ủa vào chốn phồn hoa, chúng tôi đều ngạc nhiên thích thú vô cùng. Bộ mặt trường hôm ấy khác hẳn mọi ngày. Những hàng dây hoa xanh đỏ bắt thành những sợi giăng tủa ra trông đẹp dễ sợ! Đi thông thả cùng với các bạn, tôi nhận ra những phòng học hàng ngày giờ biến thành những gian hàng, những phòng triển lãm. Đặc biệt, một căn nhà được dựng lên ở cạnh cổng trường có treo lủng lẳng hoặc chất đầy những dụng cụ để làm nghi lễ cho ngày truyền thống. Phóng tầm mắt nhìn bao quát, tôi ngỡ ngàng trước rừng màu sắc rải rác đủ chỗ. Hôm nay, ai cũng mặc đồ đẹp thiệt (tết mà!) cùng nắm tay nhau họp thành từng đám rũ nhau đi xem mọi nơi, cười nói rần rần. Có người lại mang theo những em nhỏ. Người ta khi nhìn vào sẽ có cảm tưởng như là một cái chợ sập vỡ tới nơi! Ồn không tả được.

Rồi đến khoảng tám giờ là mọi người họp mặt sắp hàng ngay ngắn để làm nghi lễ. Giờ phút nghẹt thở ấy chóng đi qua. Sau khi quan khách đi xem các phòng triển lãm, học sinh chúng tôi vội kéo nhau đi xem các gian hàng. Thời gian và không gian giờ đây lắng chìm trong tâm hồn tuổi trẻ. Chúng tôi bắt gặp những thứ ấy để hồn dôi theo những

CUỘC THI

SÁNG TÁC

cuộc chơi hứng thú.

Những gian hàng bày la liệt khắp nơi. Có đủ thứ, như gian hàng thầy banh vào lỗ, thầy vòng, phóng phi tiêu, gian hàng điện tử v.v... Những cái đó vui lắm. Bọn chúng tôi vẫn kể cho nhau nghe hoài mà không thấy chán. Những cách chơi đó đều cùng lối ăn thua: đưa tiền vô để tham dự trò chơi, nếu được thì lãnh một gói quà gọi là lấy hên ngày tết.

— Mời các em học sinh tham dự vào trò chơi đập om ở sân chơi.

Tiếng máy vi âm ở văn phòng vừa chấm dứt, chúng tôi chẳng ai bảo ai vội chạy nhanh đến sân chơi. Nhiều anh tình nguyện dự thi theo lời hướng dẫn của một vị giáo sư: treo lủng lẳng hai cái nôi đất trên một sợi dây căng thẳng, người tham dự phải bịt mắt lại rồi cầm cây que đập sau khi bị quay tròn mấy vòng cho lạc hướng. Có một anh kia đập bệ một cái, nước ở trong tuôn xối xả xuống, chút nữa là anh ta bị ướt như chuột lột. Còn một anh khác cũng đập bệ cái kia, những món đồ ở trong ấy rớt xuống trúng đầu trúng cổ anh ta. Chúng tôi đứng vòng quanh vỗ tay reo ầm lên. Nhà trường bày trò ác thiệt!

Những trò chơi khác nối tiếp nhau rất là vui nhộn như là: kéo co, nhảy bao bố, bịt mắt bắt vịt. Còn bên kia có cuộc thi tằm trâu vui đáo để...

Gần đến trưa tôi dzọt vô phòng triển lãm bích báo. Ở đây, tôi thoát khỏi cái âm thanh ồn ào nhộn nhịp. Ở đây, tâm hồn tôi đã trút bỏ hẳn

những cái bực dọc bên ngoài để lâng lâng bay theo cái âm thanh réo rắt ngọt ngào của văn chương. Tôi sung sướng đọc những bài vô đặc sắc, xem những hình ảnh đẹp đẽ vô ngần của những văn, họa sĩ danh nổi như cồn ở... trường tôi.

Đến chiều lại có cuộc thi hóa trang. Học sinh chen chúc đông đặc ở từng lầu ba, lầu hai và khắp sân trường để ngắm những anh, những chị hóa trang thật giống. Có anh hóa làm thành thẳng mọi nháy nhót lung tung. Có chị hóa trang thành cô Nhật, hay thành cô gái nhà quê. Có nhiều chị hóa làm một đám cưới linh đình, vui đáo để.

Chiều xuống thật nhanh. Không gian thưa thớt tiếng cười nói. Nhiều người đã ra về sau một ngày vui chơi ở trường. Nhiều người còn cố nán lại để chờ cuộc xổ số Tombola do trường tổ chức. Những người này mấy ngày trước đã mua sẵn mấy tấm vé số. Sau một màn ca hát vui vẻ, cuộc xổ số bắt đầu. Tiếng cười, tiếng nói hoàn toàn im lặng. Giờ chỉ còn độc nhất tiếng ông giám học oang oang cái con số được xổ trúng. Những nét hồi hộp, lo âu lộ rõ trên những gương mặt ham chơi vé số.

Nhưng rồi cái bầu không khí hồi hộp ấy cũng chóng tàn, sau khi màn cuộc xổ số là kết cục ngày truyền thống ở trường tôi. Trời tối hẳn. Tôi còn nhớ hôm ấy nhìn lên bầu trời đen mịt không có ánh trăng, chỉ có những vì sao lác lõng thưa thớt ở xa xa. Tuy mệt mỏi và nhất là dạ dày đang làm việc dữ dội, tôi cũng ráng cất tiếng cười vui vẻ cùng sóng người rời khỏi cổng. Đó là những hình ảnh đẹp vô ngần ở trường tôi hàng năm. Tết về, học sinh tụ họp ở sân trường để cùng chia xẻ những niềm vui cả năm trời hàng mơ ước và tết về, tôi đã viết bài này trước là mong đem lại niềm vui với các bạn (tuy rằng chưa hề quen biết bao giờ) và sau là để cho tôi có dịp sống lại một trong những năm tháng đẹp nhất của đời người học sinh.

NGUYỄN HOÀNG GIANG

NHỮNG CHIẾC LÁ MẠ

Thằng bé nhìn qua bên kia bờ sông. Vài ngọn cau gầy xơ xác vươn lên khỏi cái đám lá um tùm của những cây ăn trái. Thằng bé thấy hình như chúng bất động và thiếp ngủ dưới nắng gay gắt của ban trưa. Có tiếng gà gáy đâu đây thật buồn. Buổi trưa ở đây buồn tênh và êm đềm quá! Hôm nay là ngày giỗ của ông nội nó, bố nó nói tối mới cúng. Nó thắc mắc. Bố nó bảo ông nội bảo thế. Nó cũng chẳng biết ông nó ra sao. Ông nội nó tạ thế trước khi nó sinh. Đó là một điều đáng buồn cho nó. Nhưng thằng bé học rất giỏi và mơ được bố nó làm cho nó một con điều để nó thả. Có tiếng gọi của bố nó.

— Tào ời! Tào.

Thằng bé rời khỏi góc cây nhãn chạy vào nhà. Nó thấy bố nó vận đồ nhà binh với mẹ nó đội nón xách giỏ. Nó ngơ ngác:

— Ơ! Bố mẹ đi đâu đấy? Cho con đi với.

Người cha cúi xuống bế nó lên hôn vào trán rồi cười hồn hậu:

— Con ở nhà với em bé nhé! Bố mẹ đi mua đồ cúng về giỗ ông nội nhé.

Thằng Tào tụt xuống, nó phụng phịu làm nũng:

— Hông bố cho con đi với.

Người cha lại phải vuốt đầu nó dỗ dành:

— Nghe lời bố thương, ở nhà coi nhà cho bố với coi em bé luôn, ngoan bố về làm điều cho.

Thằng bé mắt sáng lên:

— Làm điều thiệt hờ bố?

— Ừ! Bố làm điều nếu con ngoan.

— Làm điều gì hờ bố?

— Điều cánh thoi!

Tào thả tay bố nó ra:

— Thôi bố chở mẹ đi chợ đi.

Thằng bé đứng tựa cửa nhìn bố nó đạp chiếc Honda chở mẹ nó đi chợ chạy ra khỏi cổng. Và có những cơn gió hiu hiu thổi từ lòng sông lên mát lạnh. Tào vào trong nhà, một niềm vui nho nhỏ chen vào lòng nó. Mong ước của nó sắp thành tựu. Bố nó đi hành quân hoài, không ai làm điều cho nó. Tào nhìn em bé ngủ trên võng, nó chợt thấy thương em. Tào đưa nhẹ chiếc võng và thằng bé lại trở ra nhìn dòng sông hững hờ trôi và phản chiếu ánh nắng gay gắt. Thằng bé chợt mơ mộng, nó thả hồn theo những đám mây bay. Ở phía xa từ một triền núi nào bên kia cánh đồng có tiếng còi lãnh lót vang lên lảng đàng xa xôi.

Thằng bé ngồi vào lòng bố nó, nhìn những ngọn nến lung linh nghiêng ngả. Ánh sáng của ngọn nến, hát ra chung quanh cái bàn thờ một màu dịu dịu. Khói hương bốc lên nghi ngút, Thằng bé nói:

— Nến reo bố à!

Bố thằng bé vẫn lặng lẽ hút thuốc, khói trắng vương lên cao rồi loăng đăng. Gió từ lòng sông thổi lên lạnh lạnh, Thằng bé rúc vào lòng bố nó và đưa tay lên sờ cảm bố nó và rút tay lại nói:

— Râu bố nhiều quá!

Bố nó cười vuốt đầu nó:

— Thua râu ông nội.

— Râu ông nội dài lắm hờ bố?

— Ừ! dài tới ngực.

Thằng bé nhìn lại bàn thờ, nó nhìn cái khung cảnh mờ nhạt chờn

theo mấy ngọn nến. Mùi thơm của trầm thật thanh thoát.

— Bố kể chuyện ông nội đi bố.

— Ông nội chỉ lắm!

— Chỉ là sao hờ bố?

— Chỉ là anh hùng! Ông nội con theo kháng chiến chống Pháp, lúc ấy bố mới bằng con, ông nội cũng mang súng như bố vậy.

— Sao nữa bố?

— Ông nội còn dạy bố hát nữa.

— Hát bài gì hờ bố? Bố hát đi bố.

Người cha nhìn lên trời, một vài vì sao lơ lửng trên bầu trời thăm thẳm mênh mang. Rít một hơi thuốc dài và khẽ phả ra từng cụm như đề nhớ đến một lần xưa đã chết. Người cha khẽ nói:

— Đề bố hát con nghe «Mở trong bóng chiều, một đoàn quân thấp thoáng, núi cây rừng...»

Tiếng hát trầm trầm mang một mối cảm xúc vô vàn của người cha vang lên trong đêm tịch liêu. Tào đập khẽ vào ngực bố.

— Thôi bố! Đừng hát nữa buồn lắm. Bố kể tiếp đi bố.

Bố thằng bé chịu con, ngưng tiếng hát và kể tiếp:

— Ông nội con lưu lạc, lênh đênh khắp nơi. Đó là cuộc đời đầy hào hùng và sôi nổi của người trai Việt yêu nước. Lâu lâu có khi đến nửa năm ông nội mới về thăm bố và bà nội một lần rồi lại đi ngay...

— Như bố bây giờ vậy hờ bố!

— Ừ!

— Mai bố có đi không bố?

— Có! Mai bố lên Chupao lại.

Thằng bé ngạc nhiên:

— Sao bố nói ngưng bản rồi.

— Ừ! Ngưng bản nhưng bố phải lên, lấy đồ của bố về, bố giải ngũ, bố về ở luôn với con và mẹ.

— Bố đi bao lâu hờ bố?

— Bố đi vài tháng vậy!

— Thôi bố đồ ở trên đó luôn đi bố.

Người cha vuốt đầu con hiền hòa:

— Đề bố lên lãnh lương về dẫn con đi lên nhà di Năm ở trên tỉnh chơi.

Thằng bé dầy này :

— Không con không thích lên nhà đi Năm đầu. Ở đó có con bé Hồng, nó chọc con là thỏ đẻ.

Bố thằng bé cười và trêu :

— Lêu lêu ! Con trai mà sợ con gái

Thằng bé cãi :

— Con đâu có sợ. Con đánh nó ngã liền. Con chì, con chì như bố. như ông nội vậy.

— Bố đâu có chì.

— Sao hồi bố nói bố bị hỏa tiễn pháo trúng hăm mà bố chẳng sao.

— Ủ ! Thôi bố chì !

Thằng bé nhìn ra dòng sông, nhưng nó chỉ thấy đen tối, mùi phù sa bốc lên và nó nghe có tiếng sóng vỗ nhẹ bờ êm như lời ru con. Nó để mặc dòng sông tha thiết chảy, nó quay lại câu chuyện.

— Bố ơi ! bố con thấy xe lửa chạy rồi bố à.

— Ủ ! Cái ga ấy hết đi u hiu rồi con à.

— Bố ! Bố nói hòa bình bố cho mẹ và con ra Bắc mà bố.

Mắt bố nó long lanh. Kỷ niệm xưa kéo về. Lòng thương con vô bờ. Người cha bỗng thấy đời bình nghiệp thanh thân và êm ả hơn bao giờ hết.

— Hòa bình bố cho con và mẹ ra thăm Hà Nội, thăm làng quê nội và đi chơi khắp ba mươi sáu phố phường, chịu không ?

— Chịu ! bố này giờ không thấy mẹ cúng hờ bố ?

— Mẹ ru em bé.

— Sao con không nghe tiếng ru.

— Mẹ ru nhỏ nhỏ ! Bố dỗ con mẹ ru em bằng gì ?

Thằng bé reo :

— Con biết rồi, thầy giáo có nói, ru em bằng ca dao Việt Nam.

Bố nó cười hồn hậu :

— Trật lất ! mẹ ru em bé bằng miệng.

Thằng bé đập vào ngực ba nó thùm thụp :

— Bố xạo con nhé ! bố xạo nhé.

Nhưng nó chợt khựng lại, mai bố nó đi hành quân lại ai làm điều

cho nó, còn ai để chiều chiều ra cánh đồng chơi đùa, mắt nó đượm buồn, long lanh.

— Mai bố đi rồi ai làm điều cho con.

— Chờ bố thu xếp đồ, bố về bố làm cho.

Thằng bé khóc thật sự khi nó biết mộng ước của nó vẫn bị những đám mây mù che khuất. Những ngày tháng ngăm nhìn những con diều bay nhẹ nhàng trên cánh đồng, nó nao nức, nó chờ mong bố nó về. Và chính bố nó làm cho nó một con diều. Nhưng bố nó về rồi lại đi ngay và mãi mãi mộng ước bình thường của nó vẫn chưa được thực hiện. Nó khóc rầm rức :

— Hồng, con không chịu đâu. bố đi hoài. Con bắt đèn bố đấy, con bắt đèn bố đấy.

Người cha vuốt nhẹ mái tóc con và hát lên những bài ca nhỏ nhỏ. Trong đêm ánh sáng của ngọn nến làm hiện rõ trên nét mặt người cha, một thoáng buồn.

Và rồi mãi mãi. Thằng bé không bao giờ được chính tay bố nó làm cho con diều nữa. Những ước mơ của nó. Những ngày đoàn tụ của nó và những ngày hòa bình của nó cũng không còn nữa. Vì Bố nó sau một trận đánh ở quốc lộ đã bỏ mình trên quê hương điêu tàn. Thằng bé thì một chút hãnh diện, một chút ngậm ngùi cho bố nó, và từ đấy sẽ có những áng mây buồn trôi về trên đôi mắt của thằng bé nhiều mộng ước.

MAI-LĨNH

(Cho một mùa xuân phơi phà)
GĐTN — Nha Trang

CUỘC THI SÁNG TÁC THƠ

Số thứ tự nhận được 351

BUỔI SỚM MAI

Buổi sớm mai khi em vừa thức dậy
Nắng reo cười buồm sóng nổi to vương
Trên màn hoa nháy múa đến tận
giường

Màu vàng ấy sao em thương lạ

Bây giờ đây thời gian màu nắng hạ
Trông bầu trời xanh ngát thoáng mây
bay

Lời gió reo xào xạc chôn ngàn cây
Nàng cất tiếng khê ca chào buổi sáng

Dưới vòm trời bình minh đầy sáng
lặng

Em lặng nhìn nhìn mãi một hồi lâu
Buổi sớm mai sao muôn sắc muôn màu
Say sưa quá em quên đi rửa mặt.

HÙNG-VỸ

Số thứ tự nhận được 363

HỒI TƯỢNG

(Về bạn bè Lý Tín)

Nhớ thuở nhà mình phen vách che
Đêm mưa róc rách giọt bên hè

Gió lay bụi chuỗi kều xào xạc
Gà ướt lem nhem... dúc dác nghe

Như tiếng em thơ tập đánh vần
Chị nhìn vũng nước đọng ngoài sân
Lửa reo tí tách lao xao sáng
Đậu phộng thơm thơm ngát cả phòng

Nhớ thuở Đông về dưới mái tranh
Trong mưa rơi khê liếp rau hành
Ngọn rau cong xuống xinh xinh tẻ
Xanh mướt luống cà bên gốc chanh

Nhớ buổi cơm ngon thật mặn mà
Ông bà anh chị mẹ cùng cha
Tô canh bốc khói, cà rang mặn
Đĩa muối vừng thơm bay thiết tha...

Nhớ mãi âm thanh vọng mùa hè
Lạ gì cái tiếng nhạc con ve ?
Đeo cây ca hát quên chiều sớm
Và ngõ sân nhà, phượng đỏ hoe.

Tất cả xa xưa nhớ thật nhiều
Ngôi nhà, vườn cũ, mái trường yêu
Chắc chừ vắng vẻ, cô liêu quá
Cảnh vật âm thầm, cảnh quạnh hiu

TRỊNH-CÔNG-TRUYỀN
(Bút nhóm : Sương Đêm)

MỘT TUẦN LỄ Ở

TOÀ SOẠN

Đề vui buồn với bạn đọc

NHẬT TIẾN

Thứ bảy (tiếp theo) :

Hàng tuần, vào tối thứ bảy, tờ **Thiếu Nhi** đã được thực hiện xong hoàn toàn bản chính với đầy đủ phần sắp chữ, hình ảnh và minh họa. Công việc còn lại sau cùng là anh chị em trong tòa soạn phân chia nhau ngồi đọc lại từ trang đầu đến trang chót để những sửa lỗi morasse còn sót lại. Với những lỗi nhỏ như chấm, phẩy, hỏi, ngã thì sửa bằng tay, những lỗi nặng hơn như sai cả chữ, cả đoạn thì cắt, dán, đắp vá sao cho được êm đẹp. Nhờ công việc tỉ mỉ này mà tờ báo tương đối không bị nhiều lỗi lầm về mặt kỹ thuật. Chúng tôi chỉ dám nói là tương đối, vì nhân vô thập toàn, người sửa bài nhiều khi đọc tờ báo với sự chủ quan, không thể nhìn thấy hết những lỗi rành rành trước mắt nhất lại là những bài mình đã quen thuộc đọc đi, đọc lại mấy lần qua lần sửa thứ nhất, thứ nhì ở giai đoạn xếp chữ. Trong giới ấn loát, người ta đã thường kể một câu chuyện về sửa lỗi morasse như sau: Có một cơ sở ấn loát (tất nhiên là ở ngoại quốc) muốn ấn hành một quyển Kinh Thánh không bị một lỗi ấn công nào, nên quyết định sau khi xếp chữ và sửa lỗi xong một trang, sẽ dán trang đó ở chỗ mọi người qua lại và ra điều lệ hễ ai tìm thấy một lỗi xếp sai nào sẽ được trọng thưởng. Trang thứ nhất được dán lên trong vòng cả tuần lễ, ai đi qua cũng đọc, ai đi qua cũng soi mói để tìm ra lấy một lỗi, nhưng rút cục chẳng ai nhìn thấy một lỗi nào. Tình cờ vào phút chót, lúc trang sách sắp sửa được đem in, thì một ấn công khám phá ra có một lỗi ở hàng chữ tí to nhất, chiếm một chỗ

lớn nhất trên trang sách mà bao nhiêu người đã đọc nhưng không ai tìm ra. Đó là chữ BIBLE (Kinh Thánh) được xếp sai là BILBE! Thì ra do sự chủ quan, ai cũng đã quá quen thuộc với chữ Bible nên nhìn chữ Bilbe vẫn cho là đúng. Tâm lý của những người sửa bài ở T.N. cũng là như vậy. Cho nên, nếu khi đọc từng bài báo, nếu có gặp phải những sơ xuất nào, mong bạn đọc cũng dễ dãi mà tha thứ, trong khi tòa soạn cũng sẽ cố gắng để đạt tới mức tốt đẹp hơn.

Ít tuần nay, anh chị em trong tòa soạn đã bàn luận rất nhiều về vấn đề tăng giá báo. Đó là một vấn đề gây điên đầu không ít cho tất cả mọi người. Kể từ khi các nhật báo từ 25 đồng một tờ lên đến 35 đồng, thì hầu hết các báo định kỳ cũng đã nhất loạt lên giá. Trong lãnh vực báo học trò, tờ Tuổi Ngọc đã bán 80 đồng một số. Báo Thăng Bờm từ 40 đồng đã lên 50 đồng. Báo Tuổi Hoa từ 40 đồng lên 45 đồng. Trong khi đó, **Thiếu Nhi** vẫn cần rủng rỉnh đứng ở giá 50 đồng. Không phải là tờ T.N. giàu sang gì, nhưng tòa soạn hy vọng sự lỗ lã sẽ được bù đắp bằng số báo bán ra nhiều, chứ không phải ở chỗ để giá cao. Hơn nữa, độc giả của T.N. phần lớn là các em còn cấp sách đi học. Hàng tuần, việc bỏ ra 50 đồng (ở tỉnh xa 55 đồng hay 60 đồng) để mua một số báo hàng tuần là cả một vấn đề khó khăn, nhất là đối với các học sinh nghèo (số lượng này chiếm một tỷ lệ khá lớn trong số các độc giả của T.N.).

Nhưng chủ trương không tăng giá báo, mà chú trọng vào mặt phát triển thêm độc giả của tòa soạn trong thực tế hầu như không thực hiện được. Theo thống kê của Ban Quản

Lý, những số báo gần đây, ra vào dịp các trường tổ chức thi cá nguyệt, số độc giả đã sút giảm đi rõ rệt. Rồi nhìn vào tương lai 3 tháng nghỉ hè sắp tới, trường học đóng cửa, một số báo tiêu thụ ở văn phòng các trường sẽ không còn bán được nữa. Đàng khác, giá giấy vẫn tiếp tục lên vù vù, mỗi lần nhận được điện thoại của nhà giấy gọi tới là mọi người choáng váng cả mặt mày. Xin đưa ra vài con số để độc giả so sánh:

— Về giá giấy in ruột, kể từ khi T.N. đề giá 50 đồng thì mỗi rame (500 tờ) từ 840 đồng lên 1.200 đồng. Rồi từ đó giấy đã lên giá thêm 2 lần nữa: 1.400 đồng và hiện nay là 1.600 đồng mỗi rame.

— Về giá giấy bìa còn một hơn: từ 1.900 đồng mỗi rame, lên 2.350 đồng, và mới cách đây hai tuần, đã lên 4.300 đồng mỗi rame.

Trong tương lai, không biết giá giấy còn leo thang đến đâu nữa. Điều này đã làm cho hy vọng hòa vốn của T.N. cứ một lúc một thêm xa vời, và vấn đề đặt ra cho tòa soạn bây giờ là có nên tăng giá báo không?

Bác Chủ Nhiệm, con người hiền hòa, từ xưa đến nay vốn tế nhị không muốn chen vô khía cạnh tiền bạc (mặc dù báo lỗ, bác vẫn phải gánh chịu) nên không đưa ra ý kiến nào và để Tòa soạn hoàn toàn tìm lấy một quyết định đúng.

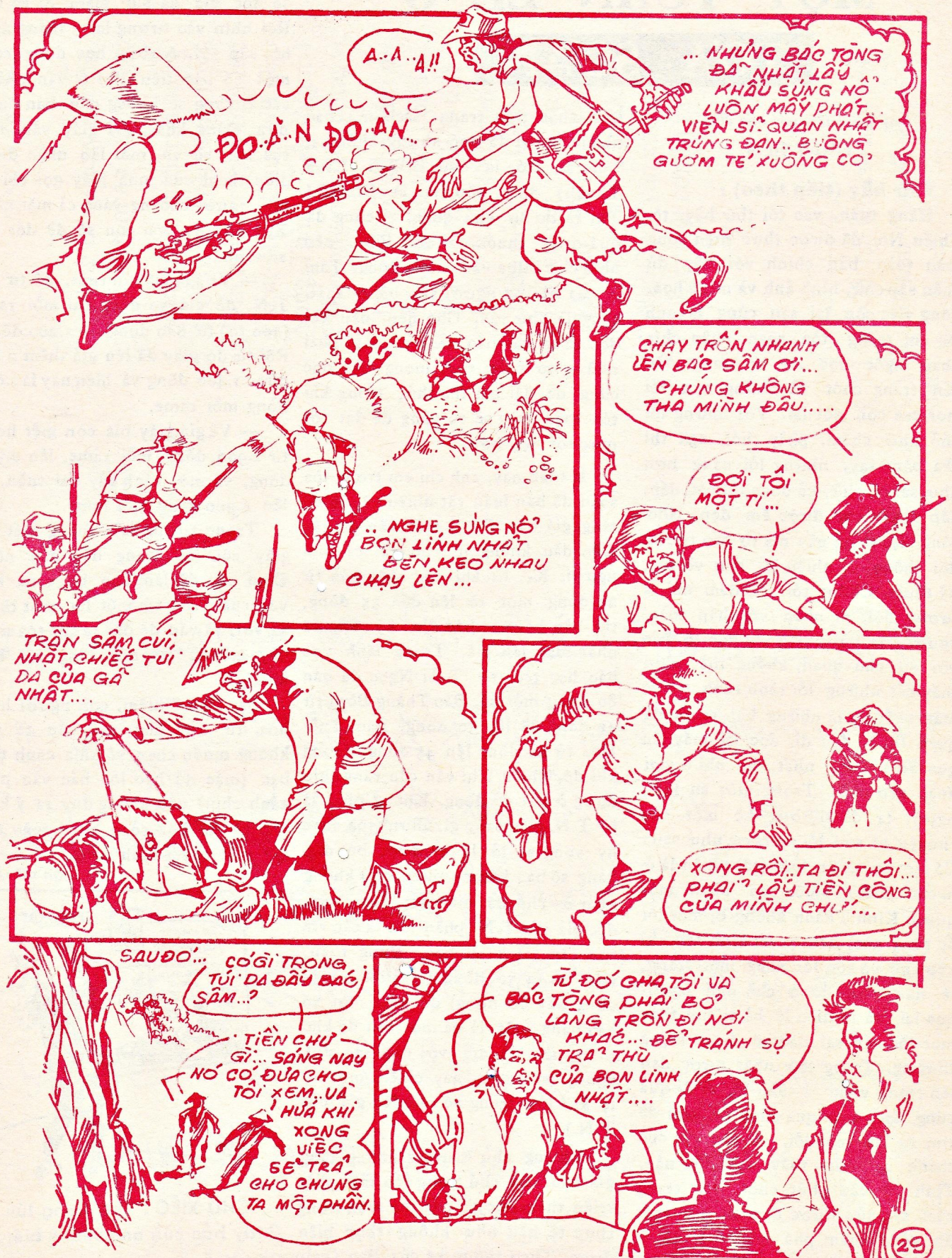
(còn nữa)

CHỦ XIẾC : Thế trong lúc đó, 2 tay bần của anh không biết làm gì sao?

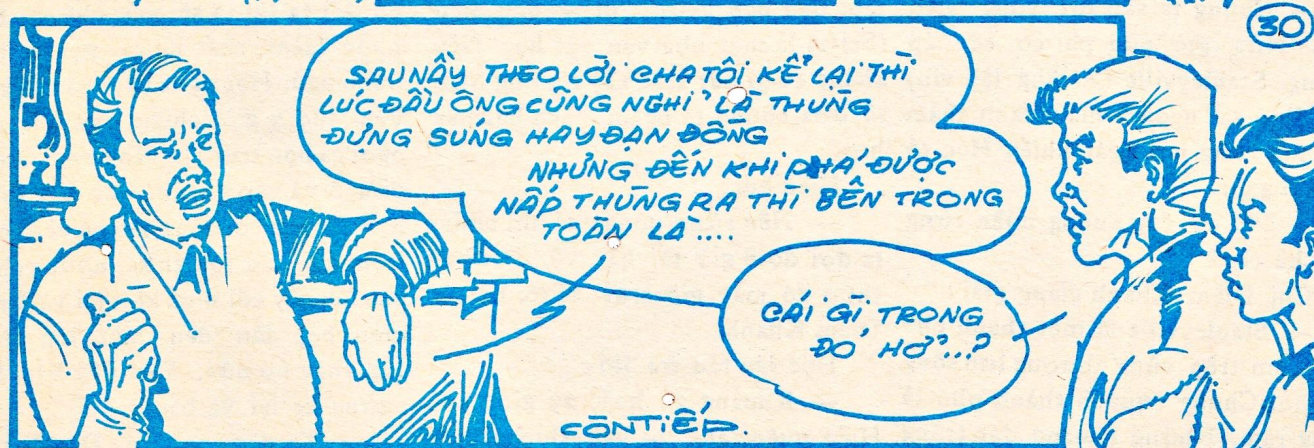
CÙNG ĐI VỚI TỬ' THẦN

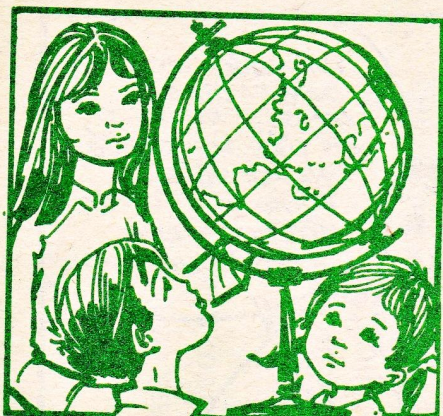
Tranh và lời của NGUYỄN TÀI

30

ĐI THĂM VÙNG XÍCH ĐẠO

Ba tuần sau thì cả ba chị em đều quen thuộc với lẽ lối đi du lịch bằng đường hàng không. Từ trước đến giờ chị Diễm Khanh, Hiếu và Học chỉ quen đi taxi, xe đồ hoặc xe lửa mà thôi. Đây là lần thứ nhất họ làm quen với phi trường và các loại chim sắt. Ở trên phi cơ ngày này qua ngày nọ, Hiếu và Học tưởng như mình sống trong giấc mơ, trong không khí truyện thần thoại đầy hứng thú.

Qua khung cửa kính nhỏ, Hiếu và Học thường hết to đề hỏi hoặc kể lể với chị Diễm Khanh. Giọng chúng bị tiếng ồn ào của máy bay phản lực lấn áp khiến chị Diễm Khanh chỉ nghe câu được câu không nhưng chúng vẫn không nản chí. Hiện giờ họ đang lơ lửng trên vòm trời Trung phi và đang tiến về phương Nam. Chị Diễm Khanh ra dấu bảo hai em:

— Chúng ta sắp tới vùng xích đạo. Nửa giờ nữa phi cơ sẽ đáp xuống Stanleyville (X-tăng lây vin)

Nhìn ra ngoài, màu xanh thẫm của núi rừng bát ngát khiến Học tỏ vẻ lo ngại:

— Phi cơ đáp xuống miền rừng núi hả chị?

Chị Diễm Khanh giảng giải:

— Stanleyville là một thành phố nhỏ nằm trên vùng thượng lưu sông Congo. Chung quanh thành phố là rừng rậm. Những khoảng đất trống tương đối cao ráo, trải lại ven hai

THẾ GIỚI MUÔN MÀU

bờ sông đều là rừng rậm cả. Hiện chúng ta đang ở trên vùng này, các em coi kia, cây cối thật um tùm phải không.

Hiếu khoát chỉ trả lời:

— Rừng đẹp và chắc mát mẻ lắm phải không chị! Ước gì được chạy nhảy ở đó thì sướng quá ta. Học ơi! Coi kia sông lớn quá chắc là sông Congo.

Chị Diễm Khanh tiếp lời:

— Đúng đó em ạ. Nhưng, Hiếu đừng tưởng dưới đó mát mẻ nghe. Trái lại trong rừng nóng lắm. Đến Stanleyville các em sẽ thấy điều này và thế nào chúng ta cũng mạo hiểm vào rừng rậm một chút để các em thấy và nhớ một kỷ niệm ở Congo nghe!

Nghe nói vô rừng, Học thấy ớn lạnh xương sống:

— Chịu thôi, nguy hiểm lắm vì có nhiều thú dữ.

Chị Diễm Khanh cười và bảo 2 em:

— Tất nhiên chúng ta phải tránh những nơi độc địa đó. Các em cũng nên biết rằng thú dữ chỉ sẵn mồi vào ban đêm mà thôi, còn những loại khác thấy ta thì lảng tránh hết. Ở đó tiếc quá không có voi, nhưng may ra có thể thấy vài chú đười ươi. Rắn rất, khỉ và cá sấu thì có nhiều lắm. Cách đây ít bữa chị có viết thư cho một ông bạn người Bỉ — ông Sích (Seitz) là một nhà vạn vật học. Nếu không có gì bất trắc xảy ra, ông Sích sẽ đưa chúng ta ngắm cảnh bằng xe hơi.

Hiếu hỏi:

— Nếu rừng nóng quá thì chúng ta đợi độ 8 giờ tối hãy vô. Thường thì ở đó mấy giờ trời sẽ tối hả chị Diễm Khanh.

Học láu táu trả lời:

— Khoảng 22 hoặc 23 giờ. Anh Hiếu quên rằng ba vẫn thường nói hỏi học ở bên Anh quốc ba đi đá

banh tới 22 giờ đó sao.

Chị Diễm Khanh kí khẽ vào đầu em:

— Học biết một mà không biết hai. Ở Anh quốc thì vậy, nhưng ở vùng Xích đạo thì khác hẳn. Ở đây không có mùa rõ rệt. Suốt năm trời nóng và ngày nào cũng vậy cứ đến 6 giờ chiều (18 giờ) thì trời tối. Và 6 giờ sáng thì trời hừng đông.

TỚI STANLEYVILLE

Bỗng Học reo lên:

— Stanleyville đây rồi, trên sông có chiếc tàu thủy đang hướng vào bến, nhưng em hy vọng rằng chúng ta sẽ đến trước nó.

Phi cơ lượn vòng và giảm dần cao độ, cả 3 chị em thấy bụng dạ nao nao khó chịu. Hiếu và Học thấy hai tai đau nhức và lưng bụng như bị điếc. Năm phút sau thì nghe rõ tiếng bánh xe phi cơ chạm trên phi đạo. Bác Sích đứng trên sân thượng chỗ dành cho thân nhân đi đón vẫy tay rồi rút. Sau khi làm thủ tục nhập cảng và khai quan thuế cả bốn người lên xe hơi hướng vào thành phố. Về đến nhà sau khi cơm nước xong. Cả 3 đều thấy nóng bức khó chịu bèn đi tắm và thay quần áo ngắn rồi nghỉ ngơi. Bác Sích dặn dò kỹ lưỡng là dù ban ngày ngủ cũng phải giăng màn vì ở đây có một loại ruồi hẽ nó đốt ta thì ta sẽ mắc chứng bệnh nguy hiểm chết người gọi là bệnh buồn ngủ. Học nghe vậy mặt tái xanh. Vào lúc 5 giờ chiều sau khi nghỉ ngơi cả bốn trực chỉ vào rừng. Đường đi hẹp và gập ghềnh. Lúc đầu thì hai bên đường có đồng ruộng và khoảng trống cây cối thưa thớt, nhưng chẳng bao lâu cây cối mọc khít lại và đường mòn hẹp dần đến một lúc không còn thấy nó nữa. Đến đây bác Sích ngừng xe lại và bảo:

— Ta đến nơi rồi. Đây là rừng núi âm u, tồ ám của nhiều loài vật

kỳ lạ và dễ sợ. Nơi mà loài người ít dám lai vãng tới.

Hiếu hỏi:

— Thưa bác ở đây có người Pygmés (1) không ạ? Cõi chừng họ thối tạng chúng cháu dăm ba mĩi tên độc nghe!

Bác Sích nhìn Hiếu và nói:

— Họ không nguy hiểm như cháu tưởng đâu, họ sống thành làng mạc dọc theo sông và biết khai khẩn đất hoang; họ chỉ vào rừng để săn thú vật mà thôi.

Học rụt rè lên tiếng:

— Chúng cháu muốn nghe bác giảng về miền đất hoang vu kỳ lạ này.

Bác Sích gặt đầu và bảo bác sẽ trả lời những gì bác biết nếu bí quá thì sẽ cầu cứu chị Diễm Khanh. Chị Diễm Khanh cười nhẹ, má đỏ hồng ngượng ngập.

Bác Sích tiếp:

— Trước hết, hai cháu thấy nơi này cây lá tốt tươi bát ngát không? Quanh năm như vậy đó. Vì ở đây không có mùa đông nên không bao giờ có cảnh lá vàng rơi mà ngược lại quanh năm cảnh lá xum xuê xanh ngát. Ngoài ra còn có rất nhiều loài kỳ hoa dị thảo cũng như cây ăn trái nữa. Vì vậy không cần nói nhiều hai cháu cũng có thể tưởng tượng ra vẻ âm u của nó. Ở đây tia nắng mặt trời không thể xuyên qua hết các lớp lá cành dày đặc. Chính bác nhiều lúc cũng không thể tưởng tượng được là ở bên trên các lớp lá cành kia có những tia nắng rực rỡ và nóng bỏng đang tỏa xuống nơi này. Các cây cối ở đây làm thành ba lớp. Lớp dưới cùng cách mặt đất độ 1m tới 1m20. Lớp giữa được gọi là chòm cây hay là canopy gồm lớp lá cành dày đặc rộng khắp toàn khu rừng và cao độ 2m40. Và lớp trên cùng thưa thớt hơn cao độ 4m20.

Học vốn rất thích môn vạn vật học nên khi gặp bác Sích nó thích thú lắm vì vậy nó bạo dạn hỏi:

(1) Trong VN một số trước, đã có bài nói về giống người này.

— Thưa bác các cây đó tên là gì và thuộc vào loại nào?

— Câu hỏi của cháu hắc búa quá. Bác khó mà thỏa mãn cháu được. Có tới hàng trăm loại cây vậy đó. Đại để trong rừng gồm những loại cây quý giá như cây Cao su, cây sơn, loại dứa cho dầu và nhiều loại cây cho gỗ cứng như sắt. Các cháu hãy coi kia, những cành cây vĩ đại cong queo lủng lẳng như những sợi dây thừng từ những nhánh cây trên kia thuộc vào loại dây leo khổng lồ. Và các cháu chắc đã thấy bao nhiêu là hoa và cây cỏ mọc trên cành cây thay vì mọc dưới đất.

Hiếu hỏi:

— Thưa bác ở đây sao im lìm quá đời vậy bác! Lúc ở trên phi cơ cháu cứ tưởng phong cảnh trong rừng sống động và tưng bừng lắm.

Bác Sích bảo Hiếu và Học:

— Tại vì dưới đất nóng quá nên muôn loài như chạy trốn cả. Cuộc sống tưng bừng chỉ xoay quanh ở tầng giữa mà thôi. Tầng giữa là nơi các nhánh cây và dây leo chằng chịt đan thành một cái lưới chắc chắn và vĩ đại, ở đó đủ muôn loài như rắn rết, chim, sóc khi vượn tranh nhau sống. Nhiều loại không bao giờ biết mặt đất là gì. Bỗng chị Diễm Khanh lo lắng nói với bác Sích.

— Thưa bác hình như tại phi trường sáng nay họ có báo cho biết buổi chiều có mưa lớn. Vậy chúng ta nên về sớm một chút.

Lời nhắc nhở của chị Diễm

Khanh không phải là thừa. Chỉ một lúc sau mây đen phủ kín bầu trời. Và cơn mưa bắt đầu. Lúc đầu mưa còn lác đác thưa hột rồi mau và nhanh dần. Lần đầu 3 chị em biết thế nào là mưa rào vùng xích đới. May mắn xe hơi đậu gần đấy nên cả bọn lom khom chạy trở lại và lên kính xe vội vàng.

Bác Sích mở máy và hướng về Stanleyville. Bác chăm chú nhìn qua khe hở của 2 que gạt nước. Bên ngoài mưa rơi mịt mù.

— Nếu ở lâu các cháu sẽ quen với những cơn mưa đột ngột này. Ở đây mưa quanh năm, nhưng nhiều nhất là tháng 6 và tháng 10. Tất cả các vùng thuộc xích đới đều tương tự như vậy, thí dụ như những khu rừng Congo thuộc Phi châu hoặc trên những hòn đảo vùng Đông Ấn. Các cháu nhớ một điều là nếu có du lịch tới vùng này phải mang ô và áo mưa đầy đủ nhé.

Học nhìn ra ngoài với vẻ thích thú và trả lời:

— Ngược lại cháu sẽ chẳng mang ô và áo mưa vì cháu ham tắm ngoài mưa lắm. Ở những miền khí hậu nóng mà được chạy ngoài mưa thì thú vị biết bao.

Chị Diễm Khanh cười:

— Nhưng chắc chắn sẽ không thú vị khi phải uống Aspirine và xoa đầu củ là vào bụng phải không Học?

PHẠM THỊ KHANH

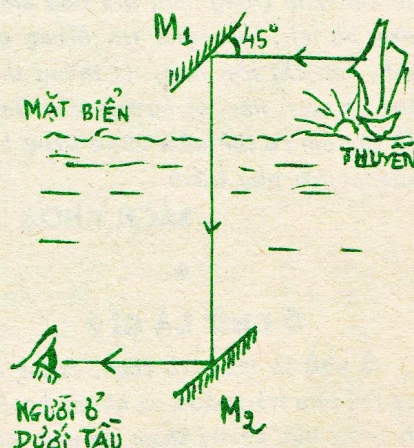
✱

KỲ SAU: QUA NƯỚC SU ĐĂNG

THẮC MẮC

ĐÁP: Tiềm vọng kính là dụng cụ để quan sát một cảnh vật ở xa khi người quan sát ở một nơi khuất (như đứng dưới hầm sâu, ở trong tàu ngầm).

Kính có 2 gương phẳng M_1 và M_2 để song song và nghiêng một góc 45° cảnh vật ở xa sẽ bị phản chiếu 2 lần nên được dời xuống vị trí thấp hơn để vào mắt người quan sát.

MỤC DÀNH RIÊNG CHO CÁC EM Ở TRÌNH ĐỘ TIỂU HỌC

TRÒ CHƠI Ô CHỮ

Ngay từ khi phát hành số 1, mục giải trí hàng tuần của T.N. cũng đã có trò chơi ô chữ. Đây là một trò chơi thú vị dành cho đủ mọi lứa tuổi có tính cách luyện tập óc suy nghĩ, trau dồi ngữ vựng, trau dồi kiến thức phổ thông, và cũng đề cập giải trí nữa.

Mặc dầu trò chơi này ở VN được phổ biến hết sức rộng rãi trên hầu hết các báo học trò (một đôi khi cả ở trên tuần báo người lớn nữa), nhưng cũng còn nhiều em Thiếu Nhi chưa thấu đáo, hoặc chưa hề biết cách tham dự.

Đề giúp các em, nhất là các em Thiếu Nhi sắp sửa đặt chân vào ngưỡng cửa Trung học, vốn còn nhiều bỡ ngỡ trước thế giới xa lạ của rừng kiến thức bao la, muôn màu sắc nên kể từ số này, T.N. mở thêm mục **trò chơi ô chữ** với mục đích hướng dẫn các em đi những bước từ dễ đến khó trong một thứ tiêu khiển vừa bổ ích, vừa giải trí. Mong các anh, các chị lớn hơn, đã thông thạo với trò chơi này, sẽ hướng dẫn thêm đề các em có thể nắm vững từng bài của người phụ trách.

BÁCH KHOA

Ô CHỮ LÀ GÌ?

Ô chữ là một trò chơi, trong đó người phụ trách đưa ra *những ô vuông* để trống bắt người tham dự phải điền

cho đúng những chữ mà người phụ trách mong muốn. Đề giúp cho người tham dự điền được những chữ đúng, người phụ trách phải đưa ra cho mỗi chữ *một chìa khóa*. Căn cứ vào chìa khóa, người tham dự có thể làm công việc điền chữ một cách dễ dàng.

Tuy nhiên, người làm ô chữ giỏi, thì chìa khóa của họ phải có đủ các điều kiện sau đây :

- 1) Rõ ràng, không bí hiểm.
- 2) Không gây sự hiểu lầm đề người tham dự có thể suy ra nhiều nghĩa, mà nghĩa nào cũng hợp lý.
- 3) Nội dung của chìa khóa không gò bó, gượng ép, phổ biến được nhiều kiến thức giúp ích thêm cho sự học hỏi của người tham dự.
- 4) Sử dụng ít chữ tắt — Ít chữ xa lạ.
- 5) Chìa khóa phải theo sát một cách hợp lý với lời giải đáp.
- 6) Mỗi chìa khóa chỉ dành cho một chữ — Khoảng cách giữa hai chìa khóa phải có ít nhất từ một ô đen trở lên trên ô chữ (điều này sẽ giải thích thêm cho các em sau).
- 7) Phối hợp hợp lý giữa ô chữ Ngang và Ô chữ Dọc. Nếu phối hợp được cả các loại dấu, huyền, sắc, hỏi, nặng, ngã nữa càng hay.

Ô TRỐNG VÀ CHÌA KHÓA

Giả sử người phụ trách đưa ra 2 ô trống để người tham dự điền vào :

--	--

Chìa khóa để giải là : « Người sinh ra ta ».

Vậy các em tham dự sẽ phải suy đoán xem « Tiếng nào chỉ có hai chữ thôi (vì chỉ có hai ô) lại có thể diễn tả được câu : *Người sinh ra ta* » — Lời giải đáp là tiếng ME. Vậy các em điền vào hai ô trống như sau :

M	E
---	---

Nhiều khi chìa khóa đưa ra không chỉ giản dị có thế. Các em phải giải cả ô chữ theo chiều ngang rồi theo

chiều dọc, để tìm ra lời giải đáp phù hợp với cả dòng ngang cũng như dòng dọc.

Thí dụ ta có 4 ô trống :

A		
B		
	1	2

Ta sẽ phải điền 4 chữ (và tất nhiên là phải có 4 chìa khóa):

Ngang thì có dòng A, dòng B.

Dọc : thì có dòng 1, dòng 2.

Các chìa khóa đưa ra là :

Ngang : A : Tập hợp gồm 12 món gọi là...

B : Một trái trái có vị cay.

Dọc : 1 : Tiếng xưng tôi thân mật

2 : Tiếng động làm che lấp đi.

Các em sẽ suy đoán để giải, và đưa ra lời giải như sau :

A : Tập hợp gồm 12 món gọi là : TÁ (ghi chữ TÁ vào ô trống).

B : Một trái có vị cay : là ỚT. (ghi chữ ỚT vào ô trống).

Ghi xong hai chữ ấy là các em đã làm đầy những ô trống. Bây giờ chỉ còn kiểm soát xem lời giải đáp theo hàng dọc có phù hợp với chìa khóa không :

1 : Tiếng xưng tôi thân mật : TÔI

2 : Tiếng động làm che lấp đi :

ÁT

Vậy ô chữ của em đã giải đúng như sau :

A	T	Á
B	Ớ	T
	1	2

Trò chơi có thể giản dị hơn nếu người phụ trách cho thêm điều kiện là : **NGANG DỌC NHƯ NHAU**. Với điều kiện này, các em chỉ phải nghĩ một đáp số cho cả hai chiều ngang dọc.

Như thế giản dị hơn. Tuy nhiên có điều bất tiện là nếu bí một chiều là bí luôn cả chiều kia, trong khi nếu có điều kiện ngang dọc khác nhau thì bí chiều này, các em còn có thể suy luận tìm tòi ở chiều kia rồi tìm đáp số cho chiều bị bí.

THÊM MỘT THÍ DỤ NỮA

- Các ô trống cho ra :
- Điều kiện: Ngang dọc như nhau.

A			
B			
C			

— Chìa khóa :

- A: Nước đá để lâu sẽ...
- B: Người sinh ra trước mình.
- C: Một loại trái cây dùng làm rượu mà xứ ta ít có.

— Lời giải sẽ là :

- A: Nước đá để lâu sẽ: TAN
- B: Người sinh ra trước mình: ANH
- C: Một loại trái cây dùng làm rượu mà xứ ta ít có: NHO.

— Ô chữ sẽ trở thành :

A	T	A	N
B	A	N	H
C	N	H	O

Các em thấy ngang dọc đều như nhau và có sự hòa hợp hợp lý.

BÀI TẬP

Ô CHỮ NGANG DỌC NHƯ NHAU SỐ 1

- A: Tiếng mình xưng với cha, mẹ.
- B: Loài hút nhụy hoa để cho ta mật.

C: Răng nanh của loài voi.
(Xem trả lời kỳ sau)

Ô CHỮ NGANG DỌC NHƯ NHAU SỐ 2

- A: Thứ kim loại dùng để lợp mái nhà.

B: Người sinh ra cha ta.

C: Trong Nam gọi là bắp, ngoài Bắc gọi là...

(Kỳ sau trả lời)

— Đừng buồn nghe ông chủ. Tôi vặn sẵn máy radio để tới 4 giờ ông có thể nghe trực tiếp truyền thanh Trộn Cầu Quốc Tế hôm nay.

CUỘC THI LÀM BÍCH BÁO

DÀNH CHO CÁC CHI NHÁNH GIA ĐÌNH THIẾU NHI TOÀN QUỐC

*

Song song với cuộc thi sáng tác về Văn và về Thơ chủ đề Thế Giới Kỷ Niệm Học Trò, tòa soạn quyết định tổ chức một cuộc thi LÀM BÍCH BÁO DÀNH CHO CÁC CHI NHÁNH GIA ĐÌNH THIẾU NHI TOÀN QUỐC, nhằm mục đích khuyến khích tinh thần yêu chuộng văn nghệ và làm gia tăng tinh thần ái, đoàn kết giữa các thiếu nhi thuộc các địa phương trên toàn quốc. Cuộc thi có thể lệ như sau :

- 1) Mỗi chi nhánh dự thi sẽ thực hiện một tờ bích báo khuôn khổ bằng từ 1 đến 2 tờ nhật báo mở rộng.
- 2) Hình thức trình bày tự do.
- 3) Nội dung các bài viết không hạn định thể tài, nhưng cần tôn trọng tinh thần lành mạnh trong sáng của Thiếu Nhi.
- 4) Mọi sự thu góp bài vở, trình bày, số người cộng tác với tờ báo tùy nghi chi nhánh địa phương quyết định, nhưng tờ báo phải do chi nhánh địa phương chủ trương chứ không phải là công trình cá nhân riêng rẽ.
- 5) Các bài nếu thuộc loại sáng tác phải là bài mới chưa hề đăng trên báo nào.
- 6) Để tiện việc gửi về Trung Ương không bị nhàu nát, hư hỏng,

tờ báo có thể thực hiện rồi trên nhiều mảnh nhỏ. Tòa soạn sẽ ráp lại thành tờ báo khi nhận được.

7) Thời hạn nhận báo trễ nhất từ nay đến ngày 15-7-1973.

8) Các báo tham dự sẽ được triển lãm tại ngày Đại Hội Gia Đình Thiếu Nhi kỷ niệm Đệ Nhị Chu Niên.

9) Sẽ có 3 giải thưởng dành cho 3 tờ bích báo xuất sắc nhất.

10) Kết quả cuộc thi và việc trao tặng giải thưởng sẽ tổ chức chung với hai cuộc thi sáng tác Văn và Thơ trong ngày kỷ niệm Đệ Nhị Chu Niên.

Mọi chi tiết cần hỏi thêm, các em hãy viết thư về tòa soạn.

Mong các chi nhánh tích cực tham dự đồng đảo để cuộc thi được hào hứng, sôi nổi.

(tiếp theo) nhanh đến nỗi tôi không kịp có thì giờ để ngắm xem bên ngoài căn nhà nó ra thế nào. Tôi vừa qua bậc, thêm thì cánh cửa nặng nề đóng sập lại ngay, và tôi nghe tiếng động bánh của xe lăn đi vọng lại tại tôi rất yếu ớt.

Trong nhà tối đen như mực; Ông Đại tá lặn mò kiểm soát và ông ta lăm lăm những gì tôi nghe không rõ. Bỗng nhiên, ở đầu hành lang bên kia, một cánh cửa mở ra và một luồng ánh sáng vàng xuất hiện, hướng về phía chúng tôi. Ánh sáng lớn dần lên và một người đàn bà bước ra tay cầm ngọn đèn. Bà ta nghiêng đầu về phía trước, chăm chú nhìn chúng tôi. Tôi có thể nhận thấy là bà ta đẹp, và ánh sáng ngọn đèn làm bộ áo đen bà ta mặc bóng lên khiến tôi biết rằng đó là một thứ hàng đắt tiền. Bà ta nói vài câu tiếng ngoại quốc, như là để hỏi gì, và khi ông kia trả lời một cách khó chịu, bà ta giật mình lên làm ngọn đèn suýt rớt ra khỏi tay. Ông Đại tá tiến tới gần thì thảo vào tai bà ta mấy câu và đây bà ta trở vào căn phòng lúc nãy. Sau đó ông cầm lấy ngọn đèn và bước lại phía tôi, mở một cái cửa khác và nói:

— Ông có thể vui lòng chờ tôi ít phút tại đây được không?

Đó là một căn phòng nhỏ để thương, đồ đạc giản dị, có một cái bàn tròn ở giữa và nhiều sách tiếng Đức rải rác trên tấm thảm. Đại tá Linh Sa đặt ngọn đèn trên một cây đèn cạnh cửa và bảo tôi, trước khi ra:

— Chỉ lối một phút thôi, ông vui lòng nhé!

Tôi nhìn những cuốn sách, và đầu không biết tiếng Đức, tôi cũng hiểu rằng hai cuốn trong số đó nói về khoa học, và những cuốn khác là những tập thơ. Tôi đi ra cửa sổ, mong thấy cảnh đồng quê, nhưng cánh cửa bằng gỗ sồi đã đóng kỹ, gài then sắt. Căn nhà hoàn toàn yên lặng. Trong hành lang có một cái đồng hồ treo tường cũ kêu tích tắc, còn ngoài ra tất cả đều im lìm như chết. Tôi cảm thấy hơi rờn rợn.

Tôi tự hỏi không hiểu mấy người Đức này là ai, họ làm gì, và tại sao

TRUYỆN TRINH THAM

NGÓN TAY CỦA NHÀ KỸ SƯ

Nguyên tác : CONAN DOYLE

Phiên bản của : THU AN

họ lại sống trong khu vực hẻo lánh này và nơi này là ở đâu. Tôi ở xa làng Y Phong khoảng hai mươi cây số tôi chỉ biết có thể nương về hướng nào? Bắc, nam, tây hay là đông? tôi chẳng biết được. Rất có thể là một thành phố nào đó ở gần ngay đây, vì làng Y Phong đâu có hẻo lánh đến thế. Chỉ có một điều chắc chắn là tôi đang ở giữa vùng quê. Tôi vừa đi quanh phòng vừa huýt sáo để giữ bình tĩnh, và tôi cảm thấy được an ủi khi nghĩ là mình sắp kiểm được năm chục đồng vàng.

Bỗng nhiên, cánh cửa phòng chậm chậm mở ra, không gây một tiếng động nào. Người đàn bà lúc nãy đứng ở ngưỡng cửa, thân mình in rõ ràng trên nền đen của hành lang. Ngọn đèn soi tỏ vẻ mặt xinh đẹp của bà ta. Tôi nhận thấy ngay là bà ta có vẻ đang điên lên vì sợ và máu tôi như muốn đông lại. Bà ta run run giơ một ngón tay ra hiệu cho tôi đừng nói gì cả, rồi bà ta vừa thì thảo với tôi, bằng một thứ tiếng Anh dở tệ, vừa nhìn ra sau lưng như một con ngựa khiếp hãi.

Bà ta cố gắng bình tĩnh để nói:

— Tôi mà ở địa vị của ông thì tôi đi ngay! Tôi đi ngay! Tôi không ở lại đây đâu! Không có gì tốt đẹp cho ông đâu!

Tôi nói với bà ta:

— Nhưng, thưa bà, tôi chưa làm

công việc mà người ta nhờ tôi khi kiểm tới đây. Tôi không muốn đi trước khi trông thấy cái máy đó.

Bà ta cứ nói:

— Không nên ở lại đợi đâu! Ông có thể qua khỏi cửa đi; không ai ngăn cản ông đâu.

Khi bà ta thấy tôi mỉm cười và lắc đầu, bà ta không giữ được nữa. Bà ta bước tới trước và soán hai tay vào nhau, lăm nhăm;

— Trời ơi! Đi ngay đi trước khi quá trễ!

Nhưng tôi vốn tính bướng bỉnh, và càng gặp trở ngại chừng nào tôi càng cố gắng tiến tới. Tôi nghĩ tới lời hứa trả năm chục đồng vàng, và quãng đường lạnh lẽo phải đi đêm nay, nếu tôi ra bây giờ... Chả lẽ tôi lại bỏ cuộc trước khi được trả tiền? Ai có thể nói chắc là bà ta không loạn trí? Tôi đứng thẳng người, và trả lời bà ta là tôi muốn ở lại. Bà ta vừa định nói với tôi nữa, thì một cánh cửa đóng sập ngay phía trên đầu chúng tôi, và có nhiều tiếng chân người đi xuống thang gác. Bà ta nghe ngóng, đưa hai tay lên trời biểu lộ sự tuyệt vọng rồi chạy trốn, cũng lạng lẹ và hất ngờ như khi bà ta vào.

Những người mới tới là Đại tá Linh Sa và một người đàn ông mập lùn, có bộ râu quai nón xoắn tít trên cái cằm chảy xệ của ông ta. Ông ta được giới thiệu tên là Phát. Ông Đại tá nói:

— Đây là người thư ký và cộng tác của tôi. Ủa, tôi tưởng mình đã đóng cửa này lúc nãy rồi kia mà?

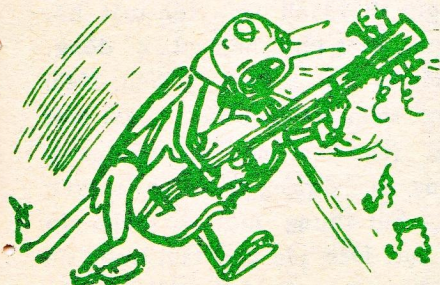
— Không, chính tôi mở ra đây, tại vì tôi thấy trong căn phòng hơi có mùi ẩm mốc.

(Còn nữa)

TRẢ LỜI Ô CHỮ

NGANG : A : N - B : ĐINH -
C : GIÀ - D : NÔM - E : NỘC
T - F : NHẬT - G : T. GẦN
H : IJU. NĐC - I : O'
ĐOC : 1 : TI' - 2 : D - N - U
3 : I' - NÔNG - 4 : NGỌC HÂN -
5 : NHIM - AN ĐỘ - 6 : A. TT. C

TRUYỆN LOÀI VẬT

ĐÔI BẠN

GIANG HỒ
PHAN-KHƯƠNG-THÁI

Anh Dế Mèn từ chối và ăn tạm những đợt cỏ non mọc hàng hà sa số nhờ những cơn mưa ướt rượt bao ngày qua. Chờ mãi vẫn không thấy tằm dạng anh Dế Nhũi, Dế Mèn và Chuột Lắt lo lắng ngó nhau. Anh Dế Mèn bàn rằng:

— Đâu chú mày tìm ở các khe hốc, còn phần ta lo kiếm trên cao. Thốt xong anh Dế Mèn bay bổng, khi mỗi cánh thì nhảy nhót, xục xạo, lảng xãng. Bóng dáng Dế Nhũi thôi đã như hạt muối con rơi vào biển mận bao la. Đom đóm bay lập lờ, đít phát những tín hiệu như người đang đánh «morse» bằng đèn pin từng chập. Trái lại anh Dế Mèn và tên Chuột Lắt cảm tưởng như những vì sao hay di động đó, thồn thức trong canh vắng đêm dài. Anh Dế Mèn bám trên ngọn cỏ gà ẻo lả, nhả lời với các cô cậu Đom đóm làm ơn kiếm giúp anh bạn Dế Nhũi. Máy cô Đom Đóm lưỡng lự lượn qua lượn lại, có lẽ chỉ để khoe khoang xem mấy ngọn đèn sau đít của ai rực rỡ nhất. Mấy cậu còn tề hại nữa. Thình thoảng có anh rơi phịch xuống thăm cổ vờ tìm kiếm, thật ra anh chàng vừa làm quen được với một ả khác rất thích chơi trò cút bắt. Các tín hiệu đom đóm cứ như là khăn cấp khi một kẻ phát ra và hằng loạt cô cậu nhận và trả lời. Đom đóm cứ lập lờ và lá khô buồn rơi. Trong khi đó những bước chân vô định làm anh dế nhũi lạc mất hai bạn đồng hành. Lúc anh dế nhũi

ngồi ngoài sự buồn phiền, là lúc bức mình vì di Gió cười cợt sự cô đơn. Bỗng di Gió kéo lũ mây đen kịt bầu trời và tung những hạt mưa nặng xuống đêm đen. Những cơn Thiêu Thân lẻ loi hốt hoảng bay nhanh. Chúng tìm một chỗ trú ngụ, nơi đó có ánh sáng, có hào quang... tỏa ra từ các bóng đèn trong mấy ngôi nhà. Bên trong ngôi trường rộng lớn kia thấp vài ánh điện cần thiết nên tối mù mờ.

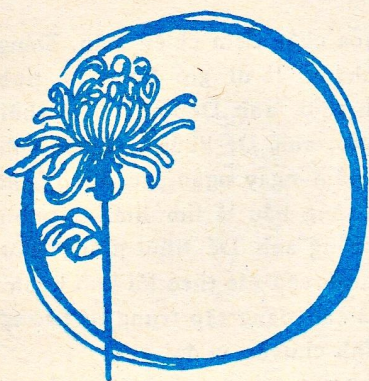
Theo một sức thôi thúc huyền bí của thời gian đã tính toán thật chính xác và đầy đủ anh Dế Nhũi linh cảm sắp trải qua một giờ phút linh thiêng. Cũng là thân xác thường ngày sao mà Dế Nhũi thấy nó bận bịu và nặng nề vô cùng. Anh ta muốn tự tử cho xong đời anh ta khổ sở bỏ loanh quanh, vì không chạy mau được nữa. Một tiếng nói vô hình giục giã anh ta hãy chịu khó bò lên cao cho chắc chắn. Mới hồi chiều anh ta mong hai bạn tìm ra anh ta, còn bây giờ trái lại, anh ta sợ có kẻ nào theo dõi thì nguy. Với cái bọn côn trùng như Dế Nhũi, sự nguy hiểm chỉ xảy ra khi tính mạng bị đe dọa mà thôi. Tự nhiên anh dế nhũi men theo vách tường rêu của ngôi trường. Chưa đến một phần ba bờ tường cao, anh Dế Nhũi bị rơi ngược tằm thân uể oải ra sau, vì rêu trơn và trơn hẳn từng mảng. Dứt cơn mưa ào ạt, trời vẫn còn lâm râm. Anh Dế Nhũi bò đi một nơi khác. Một gốc me, một gốc sao...! À, kia rồi anh Dế Nhũi leo lần lên một cây gòn còn trẻ. Da cây gòn trơn lu nhưng rất thích hợp khi anh Dế Nhũi dùng những khía nhỏ của đôi càng đa dụng móc vào. Lặng lẽ móc chặt càng vào mắt cây lưng chừng thân gòn, anh Dế Nhũi hồi hộp đợi biến thể lần chót. Trong giây phút ảm ả và trống trải di trường ấy, anh Dế Nhũi bồi hồi nhớ lại chuỗi ngày qua, nhớ bạn bè, nhớ người thân với bao nhiêu là chốn phiêu lưu, với bao kỷ niệm vui buồn... Vài ánh đóm chớp tắt như

bầu hỏa châu đêm chiến trận. Đáng ngại chẳng là di gió đang có tính nghịch thời anh Dế Nhũi. Gió thổi mặc gió, anh Dế Nhũi ý ra đó, anh ta đã nằm ngay ngắn, an toàn lắm rồi. Không hẳn là lim dim, là buồn ngủ, trông anh Dế Nhũi giống một thầy tu, luyện xác theo lối khổ hạnh. Hay là anh đang tập trung tư tưởng suy tính chuyện vi đại gì?

Anh mơ màng ngày cũ hay lo sợ ngày mai?

Nếu vì vụng về hay cơ thể không hoàn hảo, anh Dế Nhũi sẽ chấm dứt cuộc đời trong đau đớn với thân xác lột mới nửa chừng. Một khóm hoa Ngọc Nữ, độc một cành hoa trắng thích thú quan sát anh Dế Nhũi thay hình đổi dạng. Một đường dài nứt nhẹ ra từ chỗ giáp lưng và đầu của anh Dế Nhũi. Cặp mắt cũ mà mới ló ra đầu tiên. Nếu ban ngày cặp mắt đó sẽ lóng lánh như chớp đầu của chú cá Thủy Tiên, trông đẹp lắm. Cái vòi đề anh ta sẽ sử dụng như ống hút sau này, xuất hiện. Cỏ mọc lao xao nhón lên để xem anh ta rút lần chân tay ra khỏi cái vỏ cũ. Bộ cánh non nớt vốn xếp quần queo trong đôi cánh cục mịch cũ, lụ lùng thay, bung ra từ từ, có vẻ như một trái bóng được bơm hơi. Khi xưa anh ta dùng cất kỹ như thế, có lẽ anh ta đã bay vù vù. Đôi cánh ướt át một chất nước nhờn lóng lánh lân tinh. Vỏ phồng ra, mở trương rộng như cánh chuồn chuồn. Thời gian dài trong cô đơn. Vài cậu đom đóm ư phiêu lưu xẹt qua không buồn để ý. Giây phút nào cũng quan trọng đối với anh Dế Nhũi cả. Khéo không rơi xuống giữa giai đoạn là đi doong. Những biến chuyển trên được ghi nhận tóm tắt, thật sự xảy ra gần một giờ đồng hồ. Di gió ác ôn vô tình phe phẩy, hong cho khô đôi cánh và luôn cả thân hình anh Dế Nhũi đã thay. Anh Dế Nhũi ngượng ngập chui ra khỏi cái bộ mã cũ lần hôm nao.

(còn nữa)

THUƠ' MƠ làm Văn Sĩ

TIỂU THUYẾT HỒI KÝ
NHẬT TIẾN

(tiếp theo)

so với cả một tòa nhà to sừng sững ở ngay Bờ Hồ có những phòng chật ních nhân viên, và nhất là có ông Chánh Sự Vụ Sở Thuế mà bây giờ tôi còn nhớ như in trong đầu, với thân mình mập mạp, nước da trắng bóc với những ngón tay vừa ngắn, vừa to múp míp. Ông này thuộc vào loại người vừa khó tính, vừa hách dịch, lại xui thêm nữa là chúng tôi đã được gặp ông vào đúng hôm ông ta đang nhức đầu xổ mũi. Trong suốt buổi gặp gỡ, ông hắt hơi luôn luôn, ống thuốc long nảo đề ngửi không rời hai cánh mũi vừa to vừa đỏ ửng lên như quả cà chua. Thời tiết ấy, bệnh trạng ấy, lại phải lằng nhằng với mấy tên con nít không biết luật pháp là gì, hỏi làm sao mà ông ta không cau có, gắt gỏng, một đôi khi còn quát tháo làm tôi xanh cả mặt mày ra nữa.

Kết quả lần «du thuyết» đó chúng tôi thất bại hoàn toàn. Chúng tôi không xin được miễn thuế hí cuộc, chúng tôi phải đem vé đến dự lễ trong khi ngày trình chiếu cuốn phim Ca vũ nhạc Ấn Độ Saudaagar, Fille des Indes đã gần kề.

Cuối cùng chúng tôi đem đầu đến

nap thầy Hiệu Trưởng Nguyễn văn Mùi đề biện bạch và xin cầu cứu. Thầy Mùi nhận lời cứu vớt chúng tôi một nửa, đó là xin giảm 50 phần trăm. Đó là mức cùng. Đó là ân huệ tối đa. Chúng tôi đành phải chấp nhận và xúc tiến tổ chức đề khỏi lỡ hẹn với bà con cô bác. Nhưng sau lần đó, tôi thề rằng tôi già không tổ chức chiếu bóng, chiếu bung gì hết ráo nữa. Thế là chương trình «Ciné các chiều thứ bảy» của chúng tôi tan theo mây khói.

CHƯƠNG CUỐI

Cũng như sinh hoạt văn nghệ bây giờ, hồi trước hàng năm cứ vào dịp gần tết là bọn chúng tôi nô nức với bầu không khí sửa soạn viết bài cho các báo Xuân. Đối với các cây bút có tên tuổi thì viết xong bài nào là đã có chỗ tiêu thụ ngay bài ấy. Đó là chưa kể một số cây bút đã được ban biên tập của tòa soạn dành xin từ trước, kèm theo một số tiền dần cọc.

Được tác giả nhận viết cho là một vinh dự. Bởi khi nhận lời mời, các tác giả đó cũng phải dòm chừng xem uy tín của tờ báo đến đâu, độc giả có nhiều không, có chọn lọc không. Bọn chúng tôi thì chưa đạt được tới mức thượng thừa như vậy, nên muốn chen chân tìm một đất đứng buộc lòng phải viết tưởi hột sen, và dòm chừng tờ nào tương đối dễ chen vô là gửi về cả xấp bàn thảo. Còn nói chi tới chuyện già kén kẹn hom. Hoàn cảnh của chúng tôi thật chẳng khác gì những kẻ đi săn tài tử xài toàn đạn ghém. Cứ bắn bừa đi, khỏi cần nhắm kỹ, chắc chắn trong đám cá trăm hột đạn phóng ra, thế nào cũng dính được vài viên vô con mồi. Được cái ở Hà Nội vào dịp giáp tết, bầu không khí tuy lạnh lẽo, nhưng là cái lạnh lẽo đầy ấm cúng, đầy cảm hứng đề sáng tác. Mỗi buổi tối, sau khi cơm nước xong, là hai ba đứa bạn bè bạn áo ấm tìm đến nhà nhau. Hôm nào xuống hết tiền thì ngồi tán chuyện gẫu, còn hôm «rich kê» (có tiền) thì kéo nhau đi cà phê Nhân hay cà phê Giảng (ở phố Cầu Gỗ, gần Bờ Hồ)

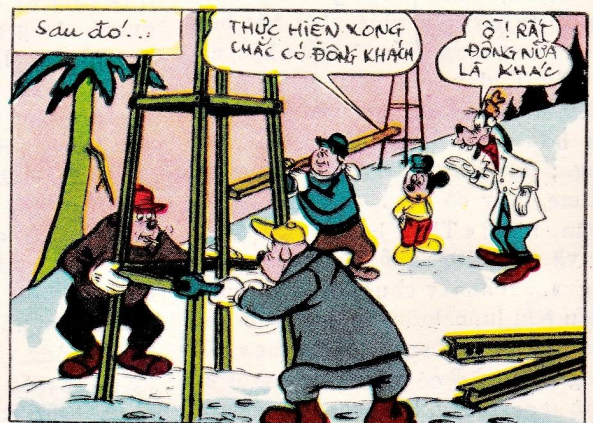
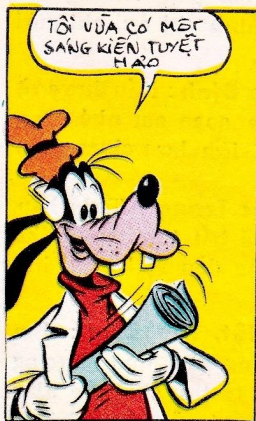
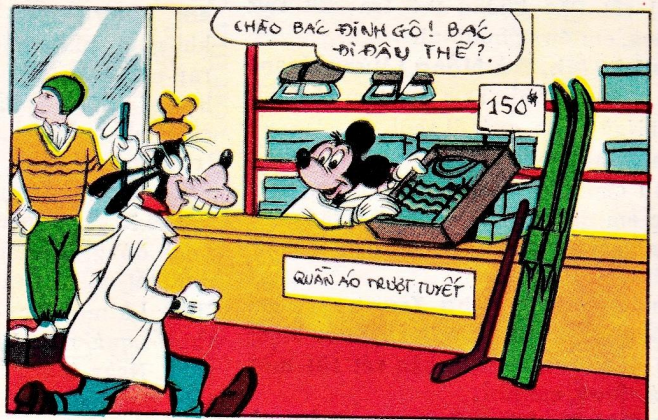
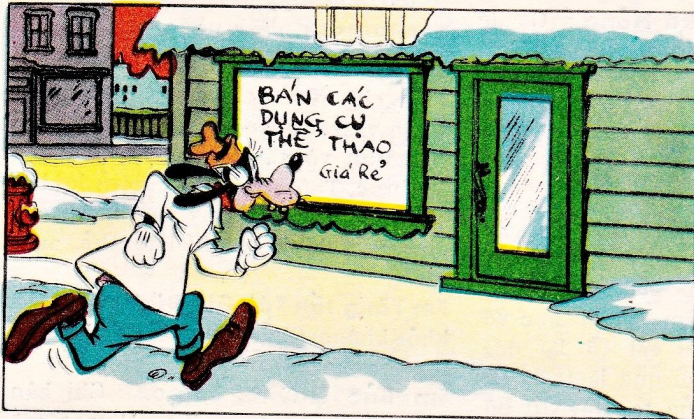
đề thưởng thức hương vị cà phê tuyệt hảo, với khói thuốc bay thơm lừng trong bầu không khí mùa đông với gió thổi lạnh lẽo trên mặt hồ. Cà phê, một phin hết có 4 đồng. Thuốc lá thì 2 đồng 3 điếu. Ngồi trong tiệm thì mỗi đứa ngậm một điếu, (cho khỏi mất mặt bầu cua), nhưng trên đường về thì chỉ truyền nhau hút chung một điếu cho đỡ hao hụt. Đến lúc chia tay, trong túi mỗi đứa cũng còn được đôi ba điếu đề lặn lừng chờ đêm đêm ra đốt lúc sáng tác. Sáng tác vào ban đêm hầu như là thói quen của nhiều người. Vì đó là lúc yên tĩnh nhất. Công việc thường xuyên cũng đã chấm dứt sau một ngày ồn thoá. Chỉ còn một mình mình đối diện với trang giấy trắng muốt sẵn sàng đón chờ nguồn cảm hứng sắp tuôn trào. Tôi đã cài kỹ cửa lớn, cửa nhỏ lại cho gió đông khỏi ùa vào phòng. Rồi bật đèn sáng. Rồi chum chân bông lên tận cổ, vừa ngồi xồm trên giường hút thuốc phi phèo, vừa kê tờ giấy lên mép bàn cầm cò viết. Trời thì đông đầy nhưng ý xuân tuôn ra ào ào, thôi thì ngẫu sự cả lên: nào khai bút, nào xuất hành, nào chúa xuân, nào bướm xuân, nào vườn xuân, nắng xuân, cái gì cũng cổ gài tiếng «Xuân» vô cho nó hợp với bài viết cho báo Xuân. Lại vì lâu lâu mới được đi tiệm một lần, nên bị cà phê nó hành cho thức trong mắt đến 4, 5 giờ sáng vẫn tỉnh như sáo sậu, thành ra một đêm như thế, tôi đã viết xong tới 3, 4 bài. Thơ có, tùy bút có, truyện có. Thật bây giờ nghĩ lại khả năng viết mau viết mạnh của hồi xưa mà bất thềm.

Mỗi lần sáng tác xong cả lỗ như vậy, hôm sau thề nào chúng tôi cũng chạy đi tìm nhau. Nhiều khi móc túi chẳng ai còn đồng các nào, đành lại đốt chung một điếu thuốc tới lúc đầu điếu chỉ còn dài chưa quá nửa phan.

Nhiều hôm «vốn liếng» hết bát quá đến độ chẳng đứa nào còn lấy một điếu dính túi.

(còn nữa)

Sáng Kiến tuyệt vời CỦA BÁC ĐÌNH GỖ

© 1971. Walt Disney Productions.